

**UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI**

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

**BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE**

**Angličtina a anglicismy v současné japonské populární hudbě**

English and Anglicisms in contemporary Japanese popular music

Vypracovala: Monika Rusiňáková

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Halina Zawiszová

Olomouc 2017

**Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta**

<b>PŘEDKLÁDÁ:</b>	<b>ADRESA</b>	<b>OSOBNÍ ČÍSLO</b>
RUSIŇÁKOVÁ Monika	Stolany 119, Stolany	F13460

**TÉMA ČESKY:**

Angličtina v soudobé japonské populární hudbě

**TÉMA ANGLICKY:**

English in contemporary Japanese music

**VEDOUcí PRÁCE:**

Mgr. Halina Zawiszová - ASJ

**ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:**

Ve své bakalářské práci budu zkoumat texty soudobých japonských kapel, které vyberu na základě japonských hudebních žebříčků z roku 2014. Chci se podívat na to, jaká slova jsou nahrazována anglicismy a následně je hodlám zkoumat hlavně z hlediska sémantiky, zvukové stránky, morfologie a syntaxe. Cílem mé práce je pokusit se na základě mého výzkumu zjistit, jak moc či zda vůbec japonsští hudebníci prokládají své japonsky psané texty slovy přejatými z angličtiny a pakliže vysledují nějaký trend, budu zkoumat o jaká slova se jedná a co tento trend vypovídá o jazyce používaném v hudebních textech.

**SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:**

CRAIG, J., Timothy. Japan Pop: Inside the World of Japanese Popular Culture. New York: Routledge, 2000. 360 p. ISBN 1-31746-720-5. STEVENS, S., Carolyn. Japanese Popular Music: Culture, Authenticity and Power. New York: Routledge, 2009. 208 p. ISBN 1-13417-951-0. STANLAW, James. Japanese English: Language and Culture Contact. Hong Kong: Hong Kong University Press, 2004. 388 p. ISBN 9-62209-571-2. BOURDAGHS, K., Michael. Sayonara Amerika, Sayonara Nippon: A Geopolitical Prehistory of J-Pop. New York: Columbia University Press, 2013. 285 p. ISBN 0-23153-026-9. HILPISCH, Kai. English in Japanese Language and Culture. Norderstedt: GRIN Verlag, 2009. 54 p. ISBN 3-64047-115-6.

Podpis studenta: .....

Datum: .....

Podpis vedoucího práce: .....

Datum: .....

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí diplomové práce a pouze s použitím uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne..... Podpis.....

## **Anotace**

Jméno autora:	Monika Rusiňáková
Jméno fakulty - katedry:	Filozofická fakulta - Katedra asijských studií
Název práce:	Angličtina a anglicismy v současné japonské populární hudbě
Vedoucí bakalářské diplomové práce:	Mgr. Halina Zawiszová
Počet stran:	56
Počet znaků s mezerami:	84 316
Počet titulů použitých pramenů a literatury:	36
Klíčová slova:	japonština, angličtina, přepínání kódů, j-pop, j-rock

Cílem této práce je odpovědět na otázku, jaké druhy anglických a anglicky znějících slov, frází či vět se objevují v názvech a v textech současné populární japonské hudby nejčastěji a jsou-li častěji zapojovány do textu písní, v kterých se objevují, nebo zda stojí v těchto textech častěji samostatně. Abych mohla na stanovenou otázku odpovědět, provedla jsem vlastní výzkum, ve kterém jsem tuto problematiku zkoumala. V první kapitole představuji jazykový kontakt angličtiny a japonštiny, v druhé kapitole popisuji metodologii výzkumu a v třetí a čtvrté kapitole popisuji výsledky.

Ráda bych zde poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Halině Zawiszové za veškerý čas, který věnovala mé práci, za všechny rady, připomínky a komentáře, díky kterým jsem mohla upravovat svoji práci do výsledné podoby.

## Obsah

Úvod .....	9
1. Angličtina a anglicismy v Japonsku .....	11
1.1 Historie jazykového kontaktu .....	11
1.1 Integrace anglických výpůjček .....	13
1.1 Anglicky znějící slova vzniklá v Japonsku a hybridní slova .....	17
1.1 Pojaponštělá angličtina .....	18
1.1 Funkce a motivace k používání angličtiny a anglicismů v japonštině .....	20
2. Metodologie .....	22
2.1. Hudební žebříček Oricon .....	22
2.2. Angličtina, anglicismy a jejich vymezení .....	23
2.3. Metoda rozčlenění zkoumaného materiálu .....	28
2.4. Metoda zpracování dat .....	31
3. Angličtina a anglicismy v názvech písní .....	32
3.1. Četnost výskytu angličtiny a anglicismů v názvech písní .....	32
3.2. Výskyt anglického či anglicismu obsahujícího názvu v samotném textu písně .....	33
3.3. Druhy anglicismů a anglických slov, frází a vět použitých v názvech písní .....	34
3.4. Ortografické zvláštnosti .....	36
4. Angličtina a anglicismy v textech písní .....	38
4.1. Četnost výskytu angličtiny a anglicismů v textech písní .....	38
4.2. Syntaktické zapojení angličtiny a anglicismů do textů písní .....	40
4.3. Druhy anglických slov, frází a vět, které se v textech vyskytly .....	41
4.4. Druhy anglicismů, které se v textech vyskytly .....	45
Závěr .....	47
Resumé .....	49
Bibliografie .....	50
Seznam příloh .....	53
Příloha 1 .....	54

## Seznam tabulek a obrázků

### Tabulky

Tabulka 1: Zastoupení angličtiny a anglicismů v názvech písní.....	32
Tabulka 2: Zastoupení anglických či anglicismy obsahujících názvů písní v jejich textech .....	34
Tabulka 3: Druhy anglicismů a anglických slov, frází a vět použitých v názvech textů .....	35
Tabulka 4: Četnost výskytu angličtiny a anglicismů v textech písní .....	38
Tabulka 5: Četnost výskytu jednotlivých anglických jednotek v textu.....	39
Tabulka 6: Četnost výskytu jednotlivých anglicismů v textu .....	39
Tabulka 7: Syntaktické zapojení angličtiny a anglicismů do textů písní .....	42
Tabulka 8a: Druhy anglických slov, které se v textech vyskytly .....	42
Tabulka 8b: Druhy anglických frází, které se v textech vyskytly .....	43
Tabulka 8c: Druhy anglických vět, které se v textech vyskytly .....	44
Tabulka 9: Druhy anglicismů, které se v textech vyskytly .....	45

### Obrázky

Obrázek 1: Typy jazykového mísení.....	26
--	----

## Ediční poznámka

Pro přepis japonských slov jsem ve své práci použila českou transkripci, a to i u jmen anglicky píšících japonských autorů. Původní transkripce jmen anglicky píšících japonských autorů je uvedena v hranatých závorkách v bibliografii za českým přepisem jména. Japonská slova v transkripci a anglická slova jsou psány kurzívou. Anglická slova nepíší kurzívou pouze v příkladech, které stojí mimo text. U tabulek, které se objevují v textu, jsou uvedena i procenta. Tato procenta jsou vždy matematicky zaokrouhlena na celá čísla. Výjimku tvoří pouze příklady, kdy by vycházelo číslo 0. V takových případech jsem zvolila zaokrouhlení na 0,5. V textu se objevují zkratky značící pořadí písně v žebříčku, podle kterých je možné písně dohledat v seznamu, který je přiložen v příloze. Písně jsem řadila podle jejich umístění v žebříčk Oricon. Na některých pozicích se umístily dvě nebo tři písně, v takových případech jsou přidána písmenka a, b, nebo c. např. (zkratka P48a znamená píseň 48a). V seznamu jsou i dvě písně, které jsem do výzkumu nezapočítávala, protože jejich matričním jazykem byla angličtina, nikoliv japonština. Tyto písně jsou v seznamu vyznačené přeškrtnutím. Co se týče překladů z japonštiny a angličtiny, není-li uvedeno jinak, jde o mé vlastní překlady. Při překládání jsem pracovala s japonským elektronickým slovníkem *Casio Electronic Dictionary EX-word XD-K18000* a s internetovými slovníky *dictionary.cambridge.org*, *en.oxforddictionaries.com*.



## Úvod

Angličtina bývá v současné době považována za globální jazyk (Crystal, 2003, s. 86–90). Politický, ekonomický a kulturní vliv Spojených států amerických a Velké Británie způsobuje, že angličtina ovlivňuje ostatní jazyky (Kay, 1995, s. 67). V mnoha jazycích po celém světě jistě najdeme anglické výpůjčky. V některých zemích, jako třeba v Japonsku, se dokonce můžeme s angličtinou setkat v podobě přepínání kódů. Hashim (2010, s. 520–521) například poukazuje na to, že v mnoha zemích světa se v hojné míře objevuje angličtina v reklamě v podobě přepínání kódů. Uvádí, že angličtina se zde používá především proto, aby přilákala pozornost (tamtéž). Anglické výpůjčky se v jazycích obecně používají zejména pro vyplnění sémantické mezery. Angličtina se používá spíše k evokování určité image a jako eufemismus. Koscielecki (2006, s. 29) tvrdí, že na šíření angličtiny po celém světě má silný vliv populární kultura, především pak filmy a hudba. Crystal (2003, s. 103) říká, že mnoho lidí po celém světě se poprvé setkává s angličtinou právě skrze hudbu.

Jednou z oblastí, ve kterých se angličtina v různých jazycích velmi často používá, je populární hudba. Trudgill (1997, s. 254) zmiňuje, že mnoho evropských interpretů z oblasti populární hudby používá ve svých písních angličtinu. Crystal (2003, s. 101) dodává, že angličtina začala mít vliv na světovou hudbu již v 19. století, kdy tehdejší evropské hudební scéně dominovalo britské varieté. S angličtinou se můžeme setkat také v asijské populární hudbě, například v Koreji (viz např. Lee, 2004), Číně (viz např. Chan, 2011) a v Japonsku (viz např. Moody, 2006; Stanlaw, 2004).

Vliv angličtiny můžeme sledovat také v Japonsku. Stanlaw, který se ve svém výzkumu zabývá angličtinou a anglicismy v této zemi, například s trochou nadsázky přirovnává jejich přítomnost v Japonsku k přítomnosti vzduchu – jsou všude (Stanlaw, 2004, s. 1). S angličtinou a anglicismy se zde můžeme setkat například skrze reklamu, a to jak v psané podobě, například na billboardech, vývěsních tabulích v obchodech či v názvech firem a produktů (viz např. Dougill, 2008; Inagawa, 2015; Seargeant, 2005), tak v mluvené podobě, například v rádiích a televizi (viz např. Rubrecht a Išikawa, 2010). S angličtinou a anglicismy se v Japonsku můžeme setkat také v časopisech (viz např. Elwood, 2008), novinách (viz např. Mahootian a Curuga, 1996), televizních pořadech (viz např. Rubrecht a Išikawa, 2010), hudbě (viz např. Moody, 2006; Stanlaw, 2004), moderní poezii viz např. (Stanlaw, 2004) či v politických projevech (viz např. Rebuck, 2002).

Je zajímavé, že přestože bývá Japonsko považováno za monolingvní zemi (Irwin, 2011, s. 1–2; Moody, 2006, s. 211), texty soudobé japonské populární hudby jsou prosety angličtinou a anglicismy (Stanlaw, 2004, s. 103). Angličtina se zde objevuje v podobě přepínání kódů (*code-switching*). Anglicismy se v této práci rozumí anglické výpůjčky (*gairaigo*, 外来語), anglicky znějící slova vzniklá v Japonsku (*wasei eigo*, 和製英語) a anglické části tzv. hybridních slov (*konšugo*, 混種語).

Tato práce pojednává o angličtině a anglicismech v textech soudobých japonských rockových a popových kapel a sólových interpretů. Jejím cílem je odpovědět na otázku, jakým způsobem jsou anglické a anglicky znějící slova, fráze a věty začleňovány do textů současné populární japonské hudby. V případě slov zkoumám slovní druhy, v případě lexikálních frází zkoumám typy lexikálních frází a v případě vět zkoumám druhy vět. Také zkoumám, jaké konkrétní anglické a anglicky znějící slovní druhy, typy frází a druhy vět se v textech objevují nejčastěji. Abych mohla na stanovenou otázku odpovědět, provedla jsem vlastní výzkum, ve kterém jsem zmíněnou problematiku zkoumala. Věřím, že tato práce může být přínosná právě tím, že obsahuje výzkum, který zkoumá používání angličtiny a anglicismů v soudobé japonské populární hudbě z pohledu způsobu jejich začlenění v japonských textech, což je hledisko, které se v žádné z mě dostupných prací na toto téma neobjevilo.

Práce je strukturovaná do čtyř kapitol. V první kapitole se zabývám angličtinou a anglicismy v Japonsku. Nastihnuji zde historii jazykového kontaktu japonštiny s angličtinou a zmiňuji integraci anglických výpůjček do japonštiny, anglicky znějící slova vzniklá v Japonsku a hybridní slova. Dále se stručně zabývám pojaponštělou angličtinou (*Japanized English*) a funkcí a motivací k používání angličtiny a anglicismů v japonštině. V druhé kapitole popisuji metodologii mého výzkumu. Mimo jiné zde vymezuji pojmy angličtina a anglicismus, se kterými v této práci pracuji, a objasňuji metodu rozčlenění a sčítání zkoumaných dat. Samotné výsledky výzkumu jsou popsány v třetí a čtvrté kapitole. Ve třetí kapitole se zabývám angličtinou a anglicismy v názvech sebraných písní. Zmiňuji jejich četnost, výskyt v textech a uvádím, jaké druhy anglicismů a anglických jednotek se vyskytovaly nejčastěji. Uvádím také ortografické zvláštnosti v zápisu. Ve čtvrté kapitole se věnuji angličtině a anglicismům v textech sebraných písní. Popisuji zde jejich druhy, četnost výskytu a způsob zapojení do textů sebraných písní. Hlavní výsledky výzkumu jsou znovu stručně shrnuty v Závěru práce.

# 1. Angličtina a anglicismy v Japonsku

V této kapitole se zabývám angličtinou a anglicismy v Japonsku. V první podkapitole nejprve ve stručnosti nastiňuji historii jazykového kontaktu japonštiny s jinými jazyky obecně a pak se zaměřuji na historii jazykového kontaktu japonštiny s angličtinou. V druhé podkapitole se zabývám integrací anglických výpůjček do japonštiny. Dotýkám se ortografických, fonologických, syntaktických, morfologických a sémantických změn. Ve třetí podkapitole se zabývám anglicky znějícími slovy vzniklými v Japonsku a tzv. hybridními slovy. Ve čtvrté podkapitole se krátce podívám na jev zvaný pojaponštělá angličtina a konečně v poslední, páté, podkapitole se zabývám funkcí a motivací k používání angličtiny a anglicismů v japonštině a v japonské populární hudbě.

## 1.1 Historie jazykového kontaktu

Prvním jazykem, ze kterého japonština přejímala slovní zásobu ve větší míře, byla čínština. Období největšího vlivu čínštiny na japonštinu z hlediska přejímání slovní zásoby spadá mezi 8. a 12. století. Čínská vrstva lexika se dostala do povědomí obyvatel Japonska zejména skrze buddhismus a konfucianismus (Kramerová, 2000, s. 38). Tato slova se v japonštině nazývají *kango* (漢語) a zaujímají zhruba 48 % slovní zásoby současné japonštiny (tamtéž, s. 39). Čínská vrstva lexika je však již plně naturalizovaná a většina Japonců a lingvistů ji nepovažuje za výpůjčky (Irwin, 2011, s. 7). Většina čínské vrstvy lexika jsou podstatná jména, která označují abstraktní koncepty (Šibatani, 1990, s. 146). Příkladem takovýchto slov jsou třeba výrazy *kinó* (昨日, včera) a *sói* (相違, rozdíl; tamtéž). Z podstatných jmen čínského původu mohou někdy být utvořena slovesa, a to pomocí pomocného slovesa *suru*, například *kenkjú suru* (研究する, zkoumat, studovat; tamtéž).

Prvním evropským jazykem, který významněji ovlivnil slovní zásobu japonštiny, byla portugalština, která se do Japonska dostala v souvislosti s křesťanstvím v 16. století (Kramerová, 2000, s. 40). Zde mluvíme o prvních výpůjčkách (*šakujógo*, 借用語)<sup>1</sup> v japonštině (Irwin, 2011, s. 13). Jedná se například o slova *botan* (ボタン, knoflík) a *tabako* (たばこ, tabák, cigareta; tamtéž, s. 34). V období mezi lety 1639 a 1859, kdy v Japonsku panovala tzv. politika izolace,<sup>2</sup> docházelo k přejímání velkého množství výpůjček

---

<sup>1</sup> Slovo výpůjčka se japonsky řekne *šakujógo*, já ale v práci pracuji s termínem *gairaigo* (外来語), který také znamená výpůjčka, většinou ale označuje výpůjčky z angličtiny.

<sup>2</sup> Podrobnější výklad viz např. Labus (2009, s. 46–47).

z holandštiny. Mnoho z nich souviselo s mezinárodním obchodem, který Japonsko s Holandskem v této době udržovalo, a zhruba od poloviny 18. století také se studiem holandsky psaných vědeckých děl (Kramerová, 2000, s. 40–41). Paří sem například slova *kóhí* (コーヒー, káva) a *bíru* (ビール, pivo; Irwin, 2011, s. 41). Po restauraci Meidži (1868) začaly do Japonska významněji pronikat také angličtina, francouzština a němčina, přičemž největší vliv na japonštinu měla angličtina (tamtéž, s. 23). Do francouzských výpůjček z tohoto období patří například slova *métoru* (メートル, metr) a *džanru* (ジャンル, žánr; tamtéž, s. 49), z německých výpůjček pak můžeme uvést například slova *arerugi* (アレルギー, alergie) a *wakučín* (ワクチン, vakcína; tamtéž, s. 52).

K prvnímu kontaktu mezi angličtinou a japonštinou sice došlo již na počátku 17. století, nicméně vliv angličtiny na japonštinu byl v této době nepatrný a žádné výpůjčky se z tohoto období nezachovaly (tamtéž, s. 53). K prvnímu významnému vlivu angličtiny na japonštinu došlo po roce 1868, kdy byla zrušena kontrola nad cizími jazyky a školami, které je vyučovaly, v důsledku čehož vzniklo mnoho soukromých škol, které vyučovaly angličtinu. V tomto období zároveň docházelo k modernizaci Japonska, v Japonsku působilo mnoho anglicky mluvících učitelů, odborníků či obchodníků. Angličtina byla v této době vnímána jako jazyk vědy, technologie či financí (tamtéž, s. 53–61). Z této doby pochází například výpůjčky *hoteru* (ホテル, hotel) a *górudo* (ゴールド, zlatý; tamtéž, s. 55).

K prvnímu velkému rozkvětu v přejímání anglického lexika došlo v období Taišó (1912–1926). Angličtina začala být oblíbená mezi studenty, mnozí z nich včleňovali anglické výpůjčky do svého každodenního slovníku. Angličtina začala být vnímána jako jazyk vysoké prestiže. Také se překládala anglicky psaná beletrie a vědecké práce. Velká část anglických výpůjček z této doby byla slova týkající se každodenního života a kultury (tamtéž, s. 53–61). Příkladem výpůjček z této doby jsou například slova *džazu* (ジャズ, jazz) a *súcu* (スーツ, oblek; tamtéž, s. 56).

V třicátých letech 20. století došlo ke zvratu. Japonská společnost se militarizovala a obrátila k silnému nacionalismu, který trval až do konce druhé světové války. Cize znějící výpůjčky byly v japonštině cenzurovány a nahrazeny novými japonskými slovy. Například v té době již běžně používané slovo anglického původu *anaunsá* (アナウンサー, moderátor) bylo nahrazeno japonským slovem *hósóin* (放送員). Nicméně s koncem války byla cenzura zrušena a většina anglických výpůjček se navrátila zpět do japonštiny. Po dobu americké okupace (1945–1952) byla angličtina do jisté míry nutná pro komunikaci mezi Japonci a Američany, což přispívalo k hojnému obohacování slovní zásoby japonštiny

angličtinou (Stanlaw, 2004, s. 69). Irwin (2011, s. 57) tvrdí, že Japonsko bylo v této době angličtinou uchváčeno. Mezi výpůjčky pocházející z tohoto období patří například slova *puraibaši* (プライベート, soukromí) a *sangurasu* (サングラス, sluneční brýle; tamtéž). Americká okupace Japonska skončila v roce 1952, nicméně vliv angličtiny na japonštinu neustal a pokračuje dodnes.

Stanlaw (2004, s. 12) říká, že v současné japonštině zastávají výpůjčky obecně podíl asi 5 až 10 %. Tento údaj přebírá z průzkumu japonského Národního institutu pro japonský jazyk a lingvistiku (jap. *Kokuricu kokugo kenkjúžo*, 国立国語研究所), který zkoumal jazyk používaný v japonských novinách v letech 1970–1973. Inagawa (2015, s. 12) dokonce mluví o 13 % a doplňuje, že v týdenících zastupují výpůjčky podíl zhruba 25 % z veškeré použité slovní zásoby. Higa (1973, s. 84) uvádí, že výpůjčky ze západních jazyků zastupují v současné japonštině podíl 10 %. Zhruba 94 % všech výpůjček v současné japonštině pochází z angličtiny (Stanlaw, 2004, s. 13).

## 1.2 Integrace anglických výpůjček

Většina anglických slov, která byla převzata do japonštiny, se podrobila ortografické, fonologické, morfo-syntaktické a často také sémantické změně (Kay, 1995, s. 68). Výpůjčky také často prochází různými slovtvornými procesy (Stanlaw, 2004, s. 75–76).

Japonština využívá ke svému zápisu čtyři grafemické systémy, a to znaky (jap. *kandži*, 漢字), dvě slabičná písmena hiragana (平仮名) a katakana (片仮名) a latinku (jap. *romadží*, ローマ字). Znaky se používají především k zápisu velké části podstatných jmen a kořenů přídavných jmen a sloves. Pomocí písma hiragana se pak píše hlavně gramatické koncovky, partikule a některá slova (pomocná jména, spojovací výrazy apod.). Pomocí písma katakana se přepisují cizí slova a může s také používat například pro zvýraznění. Latinkou se zapisují například některé zkratky, může být také použita jako kreativní forma zápisu (například pro *loga*).<sup>3</sup> Většina výpůjček je zapisována pomocí písma katakana. Kay (1995, s. 72) podotýká, že zápis výpůjček pomocí písma katakana je jednodušší než vymyšlení přepisu pomocí znaků a zároveň není potřeba znát pravopis anglických slov, který by vyžadoval zápis v latince. Higa (1973, s. 82) tvrdí, že slova, která byla přejata do japonštiny do roku 1868, jako jsou třeba výpůjčky z holandštiny či portugalštiny, jsou již plně naturalizovaná a zachází se s nimi jako s japonským lexikem, což v praxi znamená, že mohou být přepisovaná pomocí znaků či písma hiragana. Naopak slova, která byla přejata až po roce 1868, nejsou stále plně

---

<sup>3</sup> Podrobněji k charakteristice japonského písma viz např. Kramerová (2000, s. 28–33).

naturalizovaná a zapisují se převážně pomocí písma katakana.

Japonština je jazyk s převážně otevřenými mórami, existuje jen několik zavřených mór (genimované souhlásky a moraické *n*; Kay, 1995, s. 69).<sup>4</sup> Z tohoto důvodu pak při procesu integrace výpůjček dochází k tomu, že se výpůjčky přizpůsobují zvukové stránce japonštiny. Shluky souhlásek jsou rozbity samohláskami do slabik a končí-li slovo souhláskou jinou než *n*, je k němu přidána samohláska (tamtéž). Příkladem prvního zmíněného jevu je třeba výpůjčka *tekunosutoresu* (テクノストレス, z angl. *technostress*, stres nebo psychosomatická nemoc způsobená každodenní prací s počítačovou technologií; tamtéž). Druhý zmíněný jev můžeme demonstrovat například slovem *beddo* (ベッド, z angl. *bed*, postel; tamtéž). Zvuky, které jsou z hlediska japonštiny těžké na výslovnost nebo v japonštině neexistují, jsou nahrazeny zvuky jinými. Někdy se za účelem přiblížení se původní výslovnosti slova vytváří pro japonštinu nové zvuky, tento jev však není moc častý (tamtéž). Kay (tamtéž) k těmto jevům neuvádí žádné příklady. Duc (2012, s. 45), která se zabývá anglicky znějícími slovy vzniklými v Japonsku, v souvislosti s utvářením nových zvuků zmiňuje slabiky *wi* (ウイ), *di* (デイ), *vi* (ヴィ) a *dže* (ジエ), konkrétní příklady ovšem také neuvádí. Mezi taková slova řadíme například *windou* (ウィンドウ, z angl. *window*, okno v počítačové terminologii), *dipuroma* (ディプロマ, z angl. *diplom*, diplom), *viora*, (ヴィオラ, z angl. *viola*, viola) či *džetoki* (ジェット機, z angl. *jet*, tryskové letadlo). Viola může být přepisována i jako *biora* (ビオラ). Lze předpokládat, že je to proto, že slabika *bi* na rozdíl od slabiky *vi* v japonštině existuje a lépe se tak Japoncům vyslovuje a pamatuje. Další takovouto slabikou je i slabika *fi* (フィ), kterou najdeme například v japonském slově *firumu* (フィルム, film).

Výpůjčky často procházejí během integrace slovtvornými procesy. Například z výpůjček, které se fonologicky přizpůsobí japonštině, se mohou stát velmi dlouhá slova, která jsou delší než standardní japonská podstatná jména. Z toho důvodu se pak často krátí. Krátit se mohou koncové, případně počáteční části slov, přičemž první zmíněný jev je mnohem častější (Kay, 1995, s. 70). Příkladem takovýchto výpůjček je například slovo *akuseru* (アクセル, z angl. *accelerator*, pedál plynu), kdy byla z původního slova zkrácena koncová část nebo slovo *nisu* (ニス, z angl. *varnish*, lak), kdy byla zkrácena naopak počáteční část slova (tamtéž). V případě přejímání lexikálních frází se často krátí anglické gramatické sufixy. Například u slova *foa bóru* (フォアボール, z angl. *four balls*, herní

---

<sup>4</sup> Podrobněji k hláskové soustavě japonštiny viz např. Kramerová (2000, s. 34–35).

situace v baseballu) bylo vypuštěno koncové *s*, ve slově *sumóku sámon* (スモークサーモン, z angl. *smoked salmon*, uzený losos) bylo zase vypuštěno koncové *ed* (Irwin, 2011, s. 141). Krátit se mohou také fráze a složeniny, čímž vznikne unikátní nové slovo, které se své původní verzi již moc nepodobá. Někteří lingvisté tak (v případě angličtiny) mluví o anglicky znějících slovech vzniklých v Japonsku (*wasei eigo*; viz např. Irwin, s. 143). Příkladem takových slov jsou třeba slova *omuraisu* (オムライス, omelete s rýží) a *masukomi* (マスコミ, hromadné sdělovací prostředky). Slovo *omuraisu* vzniklo zkrácením anglických slov *omelet* (omeleta) a *rice* (rýže), slovo *masukomi* vzniklo zkrácením anglické složeniny *mass communication* (hromadné sdělovací prostředky). Může docházet také k utváření akronymů a jiných zkratk. Takovýmto slovotvorným procesem prošlo anglické slovo *language laboratory* (jazyková učebna), které bylo v japonštině zkráceno na *erueru* (zapisováno jako LL).

Velmi častým slovotvorným procesem je skládání, případně *blending*. Stanlaw (2004, s. 75) uvádí, že zhruba dvě třetiny anglických výpůjček v japonštině jsou složeniny. Komponenty mohou tvořit pouze anglická slova, může ovšem docházet i k tomu, že jeden slovotvorný základ pochází z angličtiny a druhý z jiného jazyka. Například slovo *gasorin sutando* (ガソリンスタンド, z angl. *gasoline* a *stand*,<sup>5</sup> benzinová pumpa) kombinuje pouze anglická slova, kdežto slovo *učú roketto* (宇宙ロケット, vesmírná raketa) kombinuje japonské slovo pro vesmír a anglické slovo pro raketu (Stanlaw, 2004, s. 76). Výpůjčky mohou také procházet afixací. K anglickým výpůjčkám mohou být připojeny japonské afixy, jako je tomu například ve slově *amerikadžin* (アメリカ人, Američan; tamtéž), kdy byl použit japonský sufix *džin* (人, člověk). Stejně tak ale mohou být do japonštiny převzaty afixy z angličtiny, jako je tomu například ve slově *nókatto* (ノーカット, necenzurovaný (např. film); Irwin, 2011, s. 140). Zde se navíc opět jedná o anglicky znějící slovo utvořené v Japonsku, které se skládá z anglického prefixu *no* a z anglického slovesa (*to*) *cut* (zde: zkrátit, ustříhnout).

Většina anglických výpůjček v japonštině jsou podstatná jména (Stanlaw, 2004, s. 78). Higa (1973, s. 83) uvádí, že se jedná zhruba o 92 % všech anglických výpůjček. Přídavná jména zastávají poměr 5,5 %, slovesa zhruba 2 %. Ostatní slovní druhy se objevují zřídka.

---

<sup>5</sup> Samotné slovo *gasoline stand* v angličtině neexistuje. Anglický výraz pro benzinovou pumpu je *gas station*. Zde se tak jedná o anglicky znějící slovo utvořené v Japonsku (viz dále).

Výpůjčky obecně dodržují pravidla japonské gramatiky (Kay, 1995, s. 72). Například adjektiva tak přijmou partikuli *na* a příslovce partikuli *ni*. Anglické výpůjčky, jedná-li se o adjektiva, zpravidla přejímají partikuli *na*, například adjektivum *besuto* (ベスト, z angl. *best*, nejlepší) tak bude použito jako *besuto na hóhó* (ベストな方法, nejlepší způsob; Irwin, 2011, s. 138). O pravá adjektiva<sup>6</sup> se jedná jen výjimečně, například slovo *guroi*<sup>7</sup> (グロイ, groteskní, bizarní; tamtéž). U slova *guroi* navíc došlo ke zkrácení anglické výpůjčky *gurotesuku* (グロテスク, z angl. *grotesque*, groteska; tamtéž, s. 137). Z anglických výpůjček, které jako přídavná jména přijaly partikuli *na*, mohou být vytvořena příslovce pomocí partikule *ni*, například *šibia ni* (シビアに, z angl. *severe*, vážně, striktně; tamtéž). Z anglických výpůjček, které se staly pravými přídavnými jmény, mohou být utvořeny příslovce nahrazením koncového *i* za *ku*, například *guroku* (グロく, groteskně, bizarně; tamtéž, s. 139). Z podstatných jmen mohou být utvořena slovesa pomocí pomocného slovesa *suru*, například *sain suru* (サインする, z angl. *sign*, podepsat; tamtéž, s. 137) či pomocí slabiky *ru*, jako je tomu ve slově *panikkuru* (パニックる, z angl. *panic*, panikařit; tamtéž, s. 138). Některé výpůjčky, které končí na slabiku *ru*, mohou být používány zároveň jako podstatná jména i jako slovesa. To se týká například anglické výpůjčky *toraburu* (トラブル, z angl. *trouble*, potíže či působit potíže; tamtéž). Jen z velmi malého procenta výpůjček, které končí na slabiku *ru*, mohou být utvořena slovesa přidáním pomocného slovesa *suru*, jako je tomu například u slova *risaikuru suru* (リサイクルする, z angl. *recycle*, recyklovat; tamtéž).

Co se sémantiky týče, Kay (1995, s. 71) uvádí, že při procesu přejímání slov zpravidla vždy dochází k tomu, že výpůjčka nese v novém jazyce trochu jiný význam, než jaký měla v jazyce, ze kterého pochází. Dodává, že význam se může lišit jak nepatrně, tak velmi. Význam výpůjček se může lišit i v konkrétní denotaci či konotaci, kterou v novém jazyce získají (Stanlaw, 2004, s. 81). Z toho důvodu se může zdát, že velké množství anglických výpůjček má své japonské nebo sinojaponské ekvivalenty, nicméně anglické výpůjčky mají většinou jiný význam a nejedná se tak o ekvivalentní slova. Irwin (2011, s. 154) uvádí, že nejčastější sémantickou změnou je zúžení významu. Například Stanlaw (2004, s. 155) tvrdí, že výpůjčka *raisu* (ライス, z angl. *rice*, rýže) odkazuje na vařenou rýži servírovanou na talíři (nikoliv v misce) a jedenou pomocí příboru (nikoliv hůlkami). Nebo například výpůjčka

<sup>6</sup> V japonštině existují dva typy adjektiv, a to adjektiva typu *-i*, která jsou časovatelná, a adjektiva typu *-na*, která časovatelná nejsou. Adjektiva typu *-i* zde nazývám pravými adjektivy.

<sup>7</sup> Zde došlo navíc ještě ke zkrácení anglické výpůjčky *gurotesuku* (グロテスク, groteska; Irwin, 2011, s. 139).



*bónasu* (ボーナス, z angl. *bonus*, bonus), odkazuje pouze na bonus v platovém ohodnocení v práci (tamtéž). Častou sémantickou změnou je také rozšíření významu. Například slovo *handoru* (ハンドル, z angl. *handle*, v angl. význam rukojeť, držadlo či zacházet s, řešit) v japonštině může znamenat jak rukojeť či držadlo, tak ale i říditka nebo volant (tamtéž). Obdobně tak slovo *hómupédži* (ホームページ, z angl. *homepage*, v angl. význam domovská stránka na internetu) může v japonštině znamenat jak domovská stránka na internetu, tak ale i webová stránka obecně či internet (tamtéž). Poslední sémantickou změnou, ke které může dojít, je posunutí významu. Například slovo *múdí* (ムーディー, z angl. *moody*, v angl. význam náladový) v japonštině nese význam romantický či mající dobrou atmosféru (tamtéž), podobně tak slovo *sutóbu* (ストーブ, z angl. *stove*, v angl. význam vařič) znamená v japonštině kamna na topení (tamtéž, s. 155).

### 1.3 Anglicky znějící slova vzniklá v Japonsku a hybridní slova

Existuje řada různých přístupů k tomu, jak anglicky znějící slova vzniklá v Japonsku (japonsky *wasei eigo*, 和製英語) definovat. Jedná se o vcelku vágní termín, který může označovat anglické výpůjčky, u nichž došlo k morfologické redukci a/nebo výpůjčky, které vznikly krácením více anglických slov a/nebo anglické výpůjčky, u nichž došlo k sémantické změně (Irwin, 2011, s. 143).

V případě anglických výpůjek, u nichž došlo k morfologické redukci, máme na mysli krácení gramatických částí slov, které se vyskytuje nejčastěji u výpůjek, které vznikly z anglických lexikálních frází. Jedná se například o již výše zmíněné vynechání koncového *s* v množném čísle (např. *padžama*, パジャマ, z angl. *pyjamas*, pyžamo) či *ed* v přičestí minulém (např. *sarariiman*, サラリーマン, z angl. *salaried man*, úředník; tamtéž). Dalším takovým příkladem je vynechání gerundia, jako je tomu například u slova *sukii* (スキー, z angl. *skiing*, lyžování; tamtéž) a vynechání přivlastňovacího *s*, k čemuž došlo například u slova *barentaindé* (バレンタインデー, z angl. *Valentine's Day*, den sv. Valentýna; tamtéž, s. 142). Vynechávány mohou být i další morfémy, například vynechání koncového *ment* ve slově *engédžiringu* (エンゲージリング, z angl. *engagement ring*, zasnubní prsten; tamtéž).

Anglicky znějící slova, která vznikla v Japonsku, jsou nejčastěji slova, která vznikla krácením anglických složenin (Irwin, 2011, s. 143), kdy je (nejčastěji ze dvou) anglických slov utvořena jedna výpůjčka. Příkladem takovýchto slov jsou například slova *sekuhara* (セクハラ, z angl. *sexual harassment*, sexuální obtěžování) a *rimokon* (リモコン, z angl.

*remote control*, dálkový ovladač; tamtéž, s. 144). Dalším druhem slov, která vznikla krácením anglických složenin, jsou tzv. elipsy (*ellipsis*; Irwin, 2011, s. 148), kdy je vynecháno počáteční či koncové slovo z původní anglické lexikální fráze či složeného slova. Příkladem takovýchto výpůjček jsou například slova *netibu* (ネーティブ, z angl. *native speaker*, rodilý mluvčí; tamtéž) či *hausu* (ハウス, z angl. *greenhouse*, skleník; tamtéž, s. 149). Posledním druhem slov, která Irwin (tamtéž) zahrnuje do této skupiny, jsou slova, která vznikla blendingem. Irwin (tamtéž) zmiňuje, že se jedná o vcelku ojedinělý slovotvorný proces. Jedná se například o slovo *mopáto* (モパート), které vzniklo blendingem anglických slov *motor* (motor) a *apartment* (byt) a znamená byt s garáží (tamtéž, s. 150).

Poslední zmíněnou skupinou výpůjček, které někteří kategorizují jako angličtinu vzniklou v Japonsku, jsou výpůjčky, u nichž došlo k sémantické změně (viz poslední odstavec podkapitoly Integrace anglických výpůjček).

Další zvláštní skupinou slov, kterou zde lehce představím, jsou tzv. hybridní slova (jap. *konšugo*, 混種語). Tato slova řadím do této části práce, protože se také jedná o složeniny. Tyto složeniny, na rozdíl od předchozích zmíněných složenin (*wasei eigo*), však obsahují morfémy z více různých jazyků. Příkladem takového slova může být například *kóhímame* (コーヒー豆, kávová zrna; tamtéž, s. 14). Toto slovo vzniklo z portugalské výpůjčky *kóhi* (káva) a japonského slova *mame* (zde: boby). V rámci této práce jsou důležitá pouze taková hybridní slova, která v sobě obsahují morfémy anglického původu (např. *haburaši*, 歯ブラシ, zubní kartáček; Kay, 1995, s. 70).

#### 1.4 Pojaponštělá angličtina

V Japonsku se můžeme setkat s různými anglickými nápisy či frázemi, například ve výlohách obchodů, na tričkách či na různých produktech (Dougill, 2008, s. 18). Japonci přeložené fráze či věty do angličtiny, které jsou následně použity například v reklamě či v hromadných sdělovacích prostředcích (např. v tisku)<sup>8</sup> někdy obsahují gramatické a/nebo stylistické a/nebo lexikální chyby (např. Kjeldgaard, 2014; Seaton, 2001). Na tento problém jsem narazila i v anglických částech textů, kterými jsem se v mém výzkumu zabývala. Kjeldgaard (2014) například provedla výzkum, ve kterém zkoumala angličtinu používanou v psané reklamě. Uvádí, že 43 % jí zkoumaného materiálu obsahovalo stylistické či

---

<sup>8</sup> Jedná se o jednorázové použití (např. reklamní slogan vymyšlený určitou firmou). Přeložená fráze či věty se dále zpravidla nepoužívají.

gramatické chyby (s. 51). Tento jev bývá mnoha lingvisty nazýván pojaponštělá angličtina (*Japanized English*), poprvé tento termín použila Miranda Kenrick (1988). Termín pojaponštělá angličtina označuje angličtinu, která je veřejně prezentována širší veřejnosti, například firmou v reklamě na produkt. Nejedná se například o chyby obsahující soukromou korespondenci psanou anglicky (Seaton, 2001, s. 234).

Seaton (2001) upozorňuje, že problematika používání angličtiny, která je negramatická či obsahuje stylistické chyby, je poněkud složitější. Poukazuje například na trend objevující se v americké a britské populární hudbě, kdy se záměrně používají místní dialekty, sociolekty apod., které mohou na první pohled působit jako chybná angličtina (viz např. Trudgill, 1997). Zároveň však přiznává, že je obtížné dokázat či tvrdit, že konkrétní pojaponštělá angličtina vychází zrovna z nějakého britského, amerického či jiného dialektu (Seaton, 2001, s. 234).

Seaton (2001, s. 234) rozlišuje dvě základní roviny pojaponštělé angličtiny, a to případy, kdy je takováto angličtina použita za účelem komunikace (např. instrukce v hotelech pro turisty) a případy, kdy je použita spíše pro vytvoření určitého efektu (zejména v reklamě) než za účelem sdělení informace. Argumentuje, že v druhém případě je obtížné tvrdit, že se jedná o promluvu, která obsahuje chyby, pakliže jí sami Japonci rozumí. Říká, že angličtina se v takových případech používá hlavně kvůli navození určité image a že samotný význam není podstatný. Je možné, že v některých případech se snad může jednat i o záměr.

Kjeldgaard (2014, s. 52–54) pokládá otázku, zda jsou tyto chyby skutečně chybami či zda by se mohlo jednat o unikátní formu japonské angličtiny a spekuluje o tom, že pojaponštělá angličtina by mohla být vnímána jako nově vznikající druh světové angličtiny. Rozhodně by se nejednalo o ojedinělý případ. Například Lee (2004, s. 430) ve svém výzkumu, který se zabývá jazykem používaným v populární korejské hudbě, mluví o pokorejšťelé angličtině (*Koreanized English*). Sherry (1987, s. 176), která se ve svém výzkumu také dotýká pojaponštěné angličtiny, zase v této souvislosti zmiňuje, že se jedná o určitý jazykový postoj, který je projevem kulturního kontaktu. Uvádí, že se s ním můžeme setkat v různých jazycích, například ve španělštině (*Spanglish*), francouzštině (*Franglish*) či v čínštině (*Chinglish*).

Příkladem pojaponštělé angličtiny je třeba fráze *Good Coffe Smile* (dobrý + káva + usmívat se, úsměv), která se objevila v reklamě na kávu (Kjeldgaard, 2014, s. 53). Tato fráze by nejspíše mnoha anglickým rodilým mluvčím připadat zvláštní. Pokud bychom se na ni zkusily podívat jako na kombinaci fráze *Good Coffe* (chutná káva) a slova *Smile* (usmívat

se, úsměv), mohli bychom si její význam interpretovat třeba jako „chutná káva, která vás potěší“. Je tedy otázka, jestli s takovýmto spojením pak pracovat jako s lexikální frází či jako s lexikální frází a slovem. K takovýmto případům jsem ve svém výzkumu přistupovala individuálně a vždy jsem přihlížela i ke kontextu, do kterého byly zasazeny a ke způsobu, jakým byly v písni zpívány (např. odmlčení se).

### 1.5 Funkce a motivace k používání angličtiny a anglicismů v japonštině

Existuje mnoho prací, které se zabývají funkcemi a motivací k používání angličtiny a anglicismů v japonštině. Rebuck (2002), který se ve své práci zabývá funkcí anglických výpůjček v japonštině, uvádí tři hlavní důvody jejich používání, a to vyplnění sémantické mezery, evokování určité image a zmírnění negativního významu (eufemismy). Angličtina v podobě přepínání kódů se používá spíše z druhého a třetího důvodu.

U nových předmětů, myšlenek, konceptů či směrů, které zatím nemají v daném jazyce žádné pojmenování, často dochází k tomu, že společně s nimi je přejet i jejich název, který se může stát novou výpůjčkou (např. *radžio*, ラジオ, rádio; Rebuck, 2002, s. 54). Výpůjčky se také přebírají či utvářejí v momentě, kdy vyvstává nová sociální potřeba (např. *bariafuri*, バリアフリー, bezbariérový; tamtéž, s. 55). V tomto případě mluvíme o používání anglicismů z důvodu vyplnění sémantické mezery. Vyplnění sémantické mezery je nejčastější důvod, proč se anglicismy v japonštině používají.

Angličtina a anglicismy mohou být používány také za účelem upoutání pozornosti či za účelem navození určité image. Angličtina často evokuje image něčeho moderního, sofistikovaného a kosmopolitního (Gabrielli, 2005; Hashim, 2005; Loveday, 1986; Takaši, 1990). Z těchto důvodů se často využívá například v japonské reklamě (Gabrielli, 2005; Takaši, 1990). Angličtina také může evokovat západní životní styl, různé pozitivní stereotypy (Rebuck, 2002), svobodu či dokonce rebelii (Crystal, 2003). Může také zastávat (čistě) dekorativní funkci, tedy že není použita pro sdělení informace, ale pouze například pro vizuální efekt, který je součástí obalu výrobku (Dougill, 2008; Inagawa, 2015).

Anglické výpůjčky či angličtina nevyznívají tak přímo, jako jejich japonské ekvivalenty, a proto se často používají také jako eufemismy (Kay, 1995, s. 74). Mluví-li se o něčem negativním, intimním, či tabuizovaném, může se mluvčí rozhodnout danou skutečnost zmírnit právě použitím anglické výpůjčky či, například v písních, přepnout do angličtiny. Dalším takovým projevem je například použití výpůjčky *mai* (マイ, z angl. *my*, můj) místo japonského *wataši no* (私の), kdy první zmíněný příklad nemusí v určitém

kontextu vyznít tak přímě a případně nezdvořile (Stanlaw, 2004, s. 118).

Seaton (2001, s. 237–238) provedl krátký výzkum, ve které se ptal Japonců, proč si myslí, že se v japonských reklamách, písničkách či na nápisech na tričkách tak hojně objevuje angličtina. Častou odpovědí bylo, že je to proto, že angličtina je „cool“ / atraktivní / stylová (格好\\ \\, *kakkó ii*).

Texty soudobé japonské populární hudby jsou specifické tím, že se v nich kromě anglických výpůjček také poměrně často vyskytuje přepínání kódů mezi japonštinou a angličtinou (Moody, 2006; Stanlaw, 2004). Přepínání kódů je oblíbené také například v korejské (Lee, 2004) či kantonské (Chan, 2011) populární hudbě. Angličtina se v hudebních textech kromě výše zmíněných důvodů používá také pro svou zvukovou stránku. Využívá se k utváření eufonie, konkrétně například k asonanci, aliteraci či jiným druhům rýmu (Lee, 2004, s. 434; Stanlaw, 2004, s. 113). Dále se používá také k utváření narážek a metafor (Stanlaw, 2004, s. 104–105). Lee (2004, s. 435) i Stanlaw (2004, s. 128) zmiňují, že angličtina může sloužit také jako nástroj, který interpretům umožňuje svobodnější projev. Lee (2004, s. 438) dále říká, že angličtina někdy funguje jako jakýsi „tajný kód“ (*secret code*), který utváří emocionální a lingvistickou vazbu interpreta s publikem. Obdobný poznatek zmiňuje ve své práci i Chan (2011, s. 24), který se zabývá kantonskou populární hudbou. Chan (2011, s. 14) dále dodává, že angličtina může být v hudebním textu použita také jen jako doplnění či podtržení hlavní myšlenky písně.

## 2. Metodologie

V této kapitole popíši metodologii mého výzkumu. V první podkapitole uvádím pár informací o hudebním žebříčkem Oricon, ze kterého jsem čerpala data pro výzkum. V druhé podkapitole vymezuji termíny „angličtina“ a „anglicismus“ a zaobírám se problematikou s nimi spojenou. V třetí podkapitole popisují metodu, jakou jsem zkoumané texty rozčleňovala na příslušné jednotky, které pak v poslední, čtvrté, podkapitole rozdělují do dalších podkategorií, na základě kterých jsem vypracovala statistiku, která zobrazuje výsledky výzkumu. V poslední podkapitole zároveň také zmiňuji problematiku sčítání příslušných jednotek a vysvětluji, jaký způsob jsem zvolila.

### 2.1 Hudební žebříček Oricon

Data, která jsem zkoumala ve svém výzkumu, jsem čerpala z hudebního žebříčku Oricon. Oricon (jap. *Orikon Kabušikigaiša*, オリコン株式会社) je japonská společnost založená roku 1999, která utváří statistiky mimo jiné o hudebním průmyslu v Japonsku. Společnost sbírá data z přibližně 40 000 prodejních míst, na základě kterých sestavuje žebříčky prodejnosti hudebních nosičů CD, DVD, elektronických her, komiksů a dalších zábavních produktů. Hudební žebříčky jsou řazeny do několika kategorií (např. podle singlů nebo podle alba či podle konkrétního hudebního stylu). Já jsem vycházela z kategorie singlů (*šídí šinguru*, CD シングル). Hudební žebříčky v této kategorii jsou sestavovány do denní (top 50 singlů), týdenní (top 200 singlů), měsíční (top 50 singlů) a roční (top 100 singlů) statistiky.<sup>9</sup>

Data, s kterými pracuji v této práci, jsem čerpala ze statistiky nejprodávanějších singlů za rok 2014.<sup>10</sup> Protože se občas stalo, že se na jedné pozici v žebříčku umístily dvě či dokonce tři písně, celkový počet písní, se kterými jsem pracovala, byl 118. Původně se jednalo o 120 písní, ale dvě písně jsem se rozhodla z výzkumu odebrat, jelikož byly celé v angličtině, čímž by za prvé zkreslily data mého výzkumu a za druhé se jedná o kategorii, kterou ve svém výzkumu nezkoumám. Je důležité zmínit, že mnozí interpreti byli v žebříčku zastoupeni více než jedním singlem. Celkový počet písní, se kterými jsem pracovala, je tak 118, přičemž celkový počet interpretů je 49.

---

<sup>9</sup> Podrobnější informace o společnosti Oricon, Inc. jsou dostupné na jejich internetových stránkách <https://www.oricon.jp/> [2017-05-02].

<sup>10</sup> Dostupné na <http://www.oricon.co.jp/rank/js/y/2014/> [2017-05-02].

## 2.2 Angličtina, anglicismy a jejich vymezení

Před samotnou analýzou dat je potřeba jednoznačně vymezit definici slova anglicismus. Zároveň je potřeba stanovit, z jaké podoby jazyka (psané nebo mluvené) budeme při určování toho, zda se jedná o angličtinu nebo anglicismus, vycházet. V psané podobě jazyka vyvstává otázka, jakou váhu budeme přisuzovat ortografii. V této podkapitole nejdříve definuji pojmy anglicismus a přepínání kódů a dále se zabývám problematikou jejich jednoznačného vymezení.

*Akademický slovník cizích slov* (1998, s. 52) definuje anglicismus jako „jazykový prvek přejatý z angličtiny do jiného jazyka n. podle angličtiny v něm vytvořený“. Mluví-li v této práci o anglicismech, tak mluvím o anglických výpůjčkách (*gairaigo*, 外来語), o v Japonsku vytvořených anglicky znějících slovech (*wasei eigo*, 和製英語) a o tzv. hybridních slovech (*konšugo*, 混種語), respektive o částech hybridních slov, které obsahují anglicky znějící slova. Anglicismus je tedy součástí (v této práci) japonského lexika, která pochází z angličtiny či se angličtinou inspirovala. Na rozdíl od toho angličtina vstupuje do japonsky psaných textů prostřednictvím přepínání kódů.

Ačkoliv je fenomén přepínání kódů (*code-switching*) zkoumán již několik desítek let, jeho definice není stále přesně vymezena (Nilep, 2006, s. 1). Například někteří odborníci vymezují přepínání kódů od mísení kódů (*code-mixing*, viz dále). Tato práce vychází z definice, kterou uvádí Su (2015) v encyklopedii *The International Encyclopedia of Language and Social Interaction*. V rámci této práce nerozlišuji přepínání kódů od mísení kódů.

Su (2015) definuje přepínání kódů jako „juxtapozici prvků ze dvou (či více) jazyků (nebo dialektů) v rámci jedné věty nebo konverzace“ (Su, 2015, s. 1). Přepínání kódů může být podle Su zastoupeno jak krátkými (například jednoslovnými), tak dlouhými úseky promluvy. Su rozlišuje vnitrovětné (*intrasentential code-switching*) a mezivětné (*intersentential code-switching*) přepínání kódů. Vnitrovětné přepínání kódů se odehrává v rámci jedné klauze a může mít podobu morfémů, slov či lexikálních frází. V případě mezivětného přepínání se jedná o celou větu či o více celých vět, které jsou včleněny do promluvy. Příklad (2.1) je příkladem vnitrovětného přepínání a příklad (2.2) je příkladem mezivětného přepínání kódů.

- (2.1) (P43)  
 逃げ出せない  
 まるで出口の無い迷路みたい  
*Nigedasenai lies.*  
*Maru de deguči no nai meiro mitai.*
- (2.2) (P42c)  
 生きるのってややこしい  
 What do you want?  
*Ikiru no tte jajakošii.*  
*What do you want?*
- Lži, ze kterých nelze uniknout.  
 Úplně jako labyrint bez východu.
- Život je složitý.  
 Co chceš?

Su (2015) dále naráží na problematiku oddělení přepínání kódů od termínů, které označují podobné jevy, zejména pak od mísení kódů (*code-mixing*) a od výpůjček (*borrowings*). Uvádí, že přepínání kódů a mísení kódů jsou dva koncepty, které se do jisté míry překrývají. Z toho důvodu by měly být podle Su vnímány spíše jako kontinuum, než jako dva odlišné jevy. Dále uvádí, že u přepínání kódů jsou obvykle jasně rozlišitelné hranice mezi danými jazyky, jelikož pasáž v cizím jazyce plně využívá gramatické struktury daného cizího jazyka. Na rozdíl od toho mísení kódů se děje opakovaně (spíše na úrovni slov) v rámci struktury věty, přičemž pasáž v cizím jazyce plně nevyužívá gramatické struktury daného cizího jazyka (viz např. (2.3)). V příkladu (2.3) se tedy podle této teorie jedná o mísení kódů, protože za přídavné jméno *crazy* (bláznivý, šílený) byla napojena koncovka *na*, která se v japonštině pojí s přídavnými jmény typu *-na*. Pakliže by byla tato partikule vynechána, jednalo by se podle této teorie o přepínání kódů, nikoliv o mísení. Su současně podotýká, že samotný termín přepínání kódů je často používán jako termín označující přepínání kódů i mísení kódů.

- (2.3) (P56a)  
 微妙に crazy な違和感  
*Bimjó ni crazy na iwakan.*
- Trochu šílený nepříjemný pocit

Co se týče vymezení výpůjček, Su (2015) zmiňuje, že ačkoliv výpůjčky původně pochází z cizího jazyka, na rozdíl od přepínání kódů a mísení kódů zdomácněly a staly se součástí daného jazyka. Současně poukazuje, že někteří lingvisté vnímají přepínání kódů a výpůjčky jako kontinuum (viz např. Myers-Scotton, 1993).



Další možná kategorizace přepínání kódů mluví o alternačním (*alternational*) a inserčním (*insertional*) přepínání kódů (Muysken a Milroy, 1995, s. 199–232). U alternačního přepínání kódů dochází k juxtapozici celých syntaktických konstrukcí, zatímco u inserčního přepínání kódů dochází k juxtapozici na lexikální či monomorfematické úrovni.

Myers-Scotton (1993) pracuje při definici přepínání kódů s modelem matričního jazyka (*matrix language frame*). Tento model se zaměřuje na inserční přepínání kódů a rozlišuje dvě základní roviny: matriční jazyk (*matrix language*) a zapuštěný jazyk (*embedded language*). Jak vyplývá z názvů, matriční jazyk označuje hlavní jazyk promluvy (tj. jazyk, který udává morfo-syntaktický rámec), zatímco zapuštěný jazyk označuje vedlejší jazyk promluvy (tj. jazyk, který vstupuje do matričního jazyka). Myers-Scottonová dále rozděluje přepínání kódů, stejně jako Su (2015), na vnitrovětné a mezivětné.

V některých případech tedy může být oddělení angličtiny od anglicismů poněkud nejasné. Stanlaw (2010, s. 44–46) se přiklání k názoru, že je velmi těžké vymezit pojem výpůjčka, respektive ho oddělit od angličtiny. Upozorňuje na to, že slovníkové definice angličtiny a přejatých slov jsou občas nevědomě přejímány poněkud bezmyšlenkovitě a že daná problematika potřebuje hlubší zamyšlení se nad tím, zdali tyto dva termíny opravdu poukazují na odlišnou věc, či zda neoznačují to samé. Dále poukazuje na skutečnost, že při vymezování toho, co považovat za angličtinu, slábne autorita mluvčích ze Spojených států amerických, Velké Británie a Společenství národů, a to kvůli tomu, že jen v Číně mluví od mala anglicky více lidí, než v celých Spojených státech amerických a Velké Británii dohromady. Vzhledem k této skutečnosti je podle Stanlawe stejně tak těžké rozlišit takzvaně „opravdovou angličtinu“ od „angličtiny japonské“. Zmiňuje také, že při definování toho, zda jde o výpůjčku nebo o angličtinu, hraje velkou roli subjektivní úsudek. Jinými slovy výpůjčka je něco, co daný jedinec jako výpůjčku vnímá (tamtéž).



mluvčích. Řešení však nezmiňuje.

Při vymezování anglicismu od angličtiny se také nabízí řešení řídit se podle ortografie. Tedy že pokud je slovo napsané v latince, jedná se o angličtinu (přepínání kódů) a pokud je slovo zapsané pomocí japonského písma katakana, jedná se o anglicismus. K tomuto názoru se přiklání například Loveday (1996, s. 49–50). Někteří odborníci se však od této teze odvrací. Stanlaw (2010, s. 45) argumentuje, že ortografie nemůže být v tomto případě rozhodující, jelikož existují případy, které tuto teorii vyvracejí. Uvádí například přejaté slovo *tabako* (たばこ, tabák), které není zapisováno pomocí písma katakana, ale pomocí písma hiragana, japonské slovo *gomi* (ゴミ, odpadky), které je často zapisováno pomocí písma katakana či název Nihon university (Japonská univerzita), který obsahuje latinkou zapsané japonské slovo *Nihon* (日本, Japonsko). Obdobný názor zastává i Irwin (2011, s. 13), který říká, že existují přejatá slova, která jsou běžně zapisována pomocí latinky. Jako příklady uvádí třeba zkratky BMW nebo TEL. Zejména při definování anglicismů je tedy pouze hledisko ortografie nedostačující. Ortografii jsem tak v sebraných textech zkoumala pouze jako podpůrné hledisko.

Irwin (2011, s. 10–13) dále říká, že klíčovým aspektem při definování výpůjček (a jejich odlišení od slov cizích) je důležité vycházet z toho, zda slova podstoupila fonetickou asimilaci a zda jsou srozumitelná jazykovému společenství. Pakliže cizí slovo splňuje tyto podmínky, považuje ho za slovo přejaté (anglicismus) a pokud ne, jedná se o angličtinu.

Nastínila jsem různé problematické body, které při vymezování angličtiny a anglicismů vyvstávají. Nyní popíši, jak jsem se rozhodla k nim v rámci své práce přistupovat. Po vzoru Stanlaw (2010) a Irwina (2011) jsem se rozhodla vycházet z mluvené (respektive v mém případě zpívané) podoby jazyka, a to z hlediska fonologické asimilace daných slov. Vyslovuje-li zpěvák slova tak, jako by vyslovoval japonštinu (např. vkládání samohlásek do shluků slabik, viz podkapitola 1.2)<sup>12</sup>, považuji daný projev za možný anglicismus. Naopak v případech, kdy se výslovnost slov blíží výslovnosti anglické, považuji daný projev za angličtinu (přepínání kódů). V případech, kdy výslovnost daných slov odpovídá té japonské, po vzoru Irwina (2011) a Moodyho (2006) zkoumám i míru ustálenosti. Zkoumání míry ustálenosti jsem provedla pomocí *Slovníku katakanových cizích slov a akronymů (Katakana gairaigo rjakugo džiten, カタカナ外来語略語辞典, 2013)* a japonského elektronického slovníku *Casio Electronic Dictionary EX-word XD-K18000*. Slova a fráze, která jsou v jednom z těchto slovníků uvedena, nepovažuji za součást

---

<sup>12</sup> Více k fonologii a fonologické adaptaci přejatých slov např. v Irwin (2011, s. 71–136).

angličtiny, nýbrž za součást japonštiny (anglicismy). Ta slova, která se fonologicky přizpůsobila japonštině, ale zároveň nejsou uvedena v žádném ze zmíněných slovníků, považuji za angličtinu (přepínání kódů).

### 2.3 Metoda rozčlenění zkoumaného materiálu

V předešlé podkapitole jsem vymezila dva typy dat, se kterými jsem při výzkumu pracovala, tedy angličtinu a anglicismy. Nyní rozeberu, jakým způsobem jsem s těmito daty pracovala. Popisuji zde, jak jsem rozčleňovala anglické a anglicky znějící části textů. Veškeré definice, které zde budu uvádět, vychází z anglické gramatiky (viz například rozdílnosti v definici věty v japonské a anglické gramatice). V této podkapitole stručně nastíním definici jednotlivých gramatických jednotek, se kterými jsem ve výzkumu pracovala. Pro hlubší studium dané problematiky odkazuji na odbornou literaturu, ze které jsem sama čerpala.

V případě anglicismů se v textech i v názvech písní, se kterými jsem pracovala, vždy jednalo pouze o slova. Zde byla tedy metodologie třídění dat jednoznačná. Ve zbylé části této podkapitoly se zabývám pouze anglickými částmi textů a jejich tříděním.

Při analýze anglických částí textů a následném zpracovávání dat bylo v první řadě potřeba zkoumané části textů rozčlenit na menší jednotky, respektive na jakési „základní stavební jednotky“ (dále pouze jako „jednotky“), které mi umožnily s texty dále pracovat. Při tomto třídění jsem se řídila pravidlem, které zmiňují Quirk a kol. v díle *A comprehensive grammar of the English language* (1985). Podle Quirka a kol. (1985, s. 39) můžeme v angličtině z hlediska morfo-syntaxe rozlišit tři hlavní gramatické jednotky, a to větu (*clause*), lexikální frázi (*phrase*) a slovo (*word*). Anglické části textů jsem tedy rozčlenila buď na slova, lexikální fráze, nebo věty, vždy podle toho, o jaké části textů se jednalo. U všech kategorií jsem zároveň dále rozlišovala, zda stály v textu zvlášť či zda byly napojené do japonské věty. Stručnou definici jednotlivých jednotek najdeme například v Crystalově lingvistickém slovníku (2008).

Crystal (2008, s. 521–523) definuje slovo (*word*) jako „jednotku projevu, která je obecně intuitivně rozeznatelná rodilými mluvčími, a to jak v mluveném, tak v psaném projevu“. Současně však dodává, že definice slova není zdaleka tak jednoduchá, jak se může na první pohled zdát. Existuje totiž několik hledisek, z jakých se na pojem slovo můžeme dívat (srov. např. termíny slovo, lexém, ortografické slovo, fonetické slovo). Různá hlediska pak přináší různé definice, ze kterých mohou plynout určité rozdílnosti. Například u složených slov (např. *washing machine*, pračka) vyvstává otázka, zda budeme tato složená

slova počítat dohromady jako slovo jedno, či zvlášť jako slova dvě. Dále vyvstává otázka, zda budeme například člen „*the*“ vnímat jako slovo. Co se týče problematiky složených slov, v rámci mého výzkumu jsem se rozhodla je počítat dohromady jako slovo jedno. Členy naopak vnímám jako součást nominální fráze, nikoliv jako samostatná slova (viz (2.7)).

Termín lexikální fráze (*lexical phrase*) či fráze (*phrase*) můžeme z hlediska gramatické analýzy definovat jako „samostatný prvek (gramatické) struktury, který se obvykle skládá z více než jednoho slova a na rozdíl od vět neobsahuje základní skladební dvojici“ (Crystal, 2008, s. 367; viz také např. Quirk a kol., 1985, s. 39). Lexikální fráze dělíme podle slovního druhu hlavy fráze. Například je-li hlavou fráze podstatné jméno, jedná se o nominální frázi (tamtéž). Quirk podotýká, že v případě některých lexikálních frází se může lexikální fráze díky opakovanému vkládání (*repeated embedding*) skládat z dalších lexikálních frází (viz (2.4)). Je důležité si uvědomit, že i v takovém případě se pořád jedná pouze o jednu položku. Zároveň je třeba upozornit, že jako větná fráze může být vnímána i pouze samostatná hlava fráze (viz (2.5)).<sup>13</sup> Já jsem se v rámci zjednodušení ovšem rozhodla definici lexikálních frází omezit na definici následující: lexikální fráze je samostatný prvek gramatické struktury, který se skládá z více než jednoho slova a na rozdíl od vět neobsahuje základní skladební dvojici (viz např. (2.6)). Objeví-li se tedy v textu pouze jedno samostatné slovo (viz (2.8)), považuji ho za slovo, a ne za lexikální frázi, a to i přes to, že se de facto o lexikální frázi jedná. V sebraných textech se také často objevovaly anglické koordinační koordinační fráze, které se vyznačují tím, že mají dvě či více hlav, které jsou v koordinačním vztahu (viz (2.9); Quirk a kol., 1985, s. 1345–1349). Pro tyto fráze jsem vyčlenila zvláštní kategorii (viz podkapitola 2.4).

(2.4) some students [at [the college [on [the other side [of [the park [at [the north end [of ...]]]]]]]] (někteří studenti z univerzity, která je na druhé straně parku, jenž (se nachází) na severním konci ...)) (Quirk, 1985, s. 43.).

(2.5) [students] (studenti)

(2.6) [Our dog] は大きい。 (*Our dog wa ókii.*; Náš pes je velký.)

(2.7) [The dog] は大きい。 (*The dog wa ókii.*; Ten pes je velký.)

(2.8) 僕の dog は大きい。 (*Boku no dog wa ókii.*; Náš pes je velký.)

(2.9) [big and expensive] (velký a drahý)

<sup>13</sup> Pro obsáhlejší výklad viz např. Aarts (2001, s. 31).

Ani definice věty není zcela jednoznačná. Existuje více pohledů, z jakých se na větu můžeme dívat. V anglické terminologii navíc vyvstává odlišnost v termínech klauze (*clause*) a věta (*sentence*). Klauze je „jednotka gramatického uspořádání, která je menší než věty, ale větší než fráze, slova nebo morfémy.“ (Crystal, 2008, s. 78). Největší gramatickou jednotkou v angličtině je tedy věta, přičemž definice věty není tak jednoznačná (zejména ve výpovědi), jako definice klauze (Quirk, 1985, s. 47.). Větu bychom mohli definovat například jako „vyjádření, které obsahuje komplexní myšlenku“ (Crystal, 2008, s. 432–433) nebo jako určitý celek „složený z klauz, které jsou dále složeny z lexikálních frází apod.“ (tamtéž, s. 433). Klauze je termín označující „syntaktickou konstrukci, která (ve své ústřední části) obsahuje podmět a přísudek“ (Huddleston a kol., 2012, s. 44), a odpovídá tedy formulaci termínu věta, která je v indo-evropských jazycích nejčastější.<sup>14</sup> Tato práce pracuje právě s tímto vymezením termínu věty. Omezíme-li se pouze na tuto definici, a nebudeme-li za větu považovat nic jiného, odpadnou nám tím zároveň některé případné vybočující případy, jako jsou například eliptické věty, se kterými se můžeme setkat zejména v mluvené řeči (např. *To school.* (Do školy.) jako odpověď na *Where are you going?* (Kam jdeš?)). Úsek *To school.* tedy není v rámci tohoto výzkumu vnímán jako věta, nýbrž jako prepoziční fráze.

V tomto bodě je zároveň důležité zmínit problematiku eliptických vět. Jak jsem již podotkla v úvodu této kapitoly, definice japonské věty je odlišná od té anglické. V japonské větě je například často zamlčován podmět věty (zejména vyplývá-li z kontextu předešlé promluvy), který se v takovém případě stává tématem. Tento jev se z části přenesl také do anglických vět, které byly vkládány do japonsky psaných textů, s nimiž jsem pracovala. Jelikož se jedná o specifický jev, který je pro tento výzkum zajímavý, rozhodla jsem se vyčlenit pro eliptické věty zvláštní skupinu, a i přesto, že nevyhovují definici věty, kterou jsem se ve svém výzkumu řídila, je do skupiny vět zahrnout. Eliptické věty ale rozlišuji pouze v případech, kdy věty stojí v textu zvlášť (nejsou významově napojeny do japonského textu). Eliptické věty, které jsou významově napojeny do japonského textu, vnímán jako verbální fráze.

---

<sup>14</sup> Podrobněji např. v Aarts (2001, s. 54–56) či v Huddleston a kol. (2012, s. 44–50).

## 2.4 Metoda zpracování dat

Při sčítání zkoumaných jednotek vyvstává otázka, zda budeme dané slovo (či danou lexikální frázi, případně větu) v rámci jednoho textu počítat pouze jednou anebo pokaždé, když se objeví. Druhý zmíněný způsob sice dokáže zachytit procentuální zastoupení zkoumaného materiálu v textu, zároveň ale může celou statistiku zkreslit, a to právě tím, že bude danou kategorii znásobovat. Jelikož se v tomto výzkumu dívám právě na to, jaké jednotky (slova, fráze, či věty) jsou používány nejčastěji, zvolila jsem první způsob. Objeví-li se tedy např. slovo *love* (láska) v patnácti různých textech, bude do statistiky započítáno patnáctkrát. Objeví-li se ale pětkrát v jednom a tom samém textu, bude započítáváno pouze jedenkrát.

Jak jsem zmínila v předešlé podkapitole, zkoumané části textů jsem třídila na slova, lexikální fráze a věty. U všech čtyř kategorií jsem rozlišovala, zda jsou syntakticky integrovány do japonského textu (respektive do věty či souvětí zpívaných v japonštině) nebo jestli stojí samostatně. U slov jsem dále rozlišovala i to, zda mají lexikální význam či zda se jedná o hudební výplně. Slova s lexikálním významem jsem následně rozdělila podle slovních druhů. Lexikální fráze jsem rozčlenila podle jejich druhu na fráze nominální, adjektivní, zájmenné, verbální, adverbiální a prepoziční (jiné druhy lexikálních frází se ve zkoumaných textech nevyskytly). U koordinačních frází jsem další kategorie nevyčleňovala. U poslední kategorie, vět, jsem zkoumala jejich druh, a vyčlenila tak tři skupiny, a to věty oznamovací, tázací a rozkazovací (jiné typy vět se v rámci výzkumu nevyskytly). U vět oznamovacích a tázacích jsem dále rozlišovala, zda se jedná o věty s podmínkem nebo o věty eliptické.

### 3. Angličtina a anglicismy v názvech písní

V této kapitole rozeberu frekvenci a způsob používání angličtiny a anglicismů v názvech soudobých japonských popových a rockových písní, které jsem ve svém výzkumu zkoumala. V první podkapitole se popisují četnost výskytu angličtiny a anglicismů v názvech písní. Ve druhé podkapitole uvádím, zda se v textech písní, jejichž názvy obsahovaly angličtinu či anglicismy, tyto konkrétní části názvů také objevují. U písní, jejichž názvy byly pouze v japonštině bez anglicismů (tedy bez anglických výpůjček, anglicky znějích slov utvořených v Japonsku apod.) zmiňuji, zda dále ve svých textech obsahují angličtinu či anglicismy či zda jsou pouze v japonštině bez anglicismů. Ve třetí podkapitole popisují, jaké druhy anglických a anglicky znějících slov, frází a vět byly v názvech textů použity. Ve čtvrté podkapitole uvádím několik zajímavostí ve způsobu zápisu názvů textů. Text je doplněn příklady a tabulkami, které shrnují výsledky výzkumu.

#### 3.1 Četnost výskytu angličtiny a anglicismů v názvech písní

Nejprve se podívám na to, jak často se v názvech zkoumaných písní angličtina a anglicismy vyskytovaly. V rámci tohoto bádání jsem nezkoumala pouze to, zda název angličtinu či anglicismy obsahoval, nebo zda nikoliv. K angličtině a anglicismům jsem zde přistupovala zvlášť a vždy jsem se dívala i na to, zda se z nich skládá celý název či jen jeho část. Pro srovnání uvádím i počet názvů, které obsahovaly pouze japonštinu bez anglicismů. V žádném ze sebraných názvů se nevyskytovaly angličtina a anglicismy zároveň. Protože se v názvech objevila i jiná než japonská a anglická slova, vytvořila jsem zde zvláštní kategorii, do které jsem tyto názvy zařadila.

**Tabulka 1: Zastoupení angličtiny a anglicismů v názvech písní<sup>15</sup>**

	celkem	A-c	AC-c	A-č	AC-č	J	Z
počet výskytu	118	41	4	13	6	49	5
%	100	35	3	11	5	42	4

Jak můžeme vyčíst z Tabulky 1, angličtinu nebo anglicismy obsahovalo dohromady 64 názvů písní (54 %). Naopak 49 názvů (42 %) obsahovalo pouze japonštinu bez anglicismů.

<sup>15</sup> Legenda: A-c = celý název v angličtině; AC-c = celý název anglicismem; A-č = část názvu v angličtině; AC-č = část názvu anglicismem; J = název pouze v japonštině; Z = zvláštní kategorie.



Angličtinu obsahovalo celkem 54 názvů (46 %), přičemž u 13 z nich (11 %) nebyl název celý v angličtině, ale zahrnoval v i japonštinu (viz (3.1)). Anglicismy obsahovalo celkem 10 názvů (8 %), 6 z nich (5 %) pouze z části (viz (3.2)). V 5 názvech (4 %) sebraných textů se objevila slova, která neexistují ani v japonštině, ani v angličtině. V jednom případě se jednalo o zkratku (viz (3.3)), ve zbylých čtyřech šlo patrně o originální hudební výplně (viz 3.4–3.5)). Slova, která jsem zde nazvala originálními hudebními výplněmi, se ve všech případech neobjevují pouze v názvech písní, ale také v jejich textech. Jejich použití vždy připomíná hudební výplně.

- |              |   |  |
|--------------|---|--|
| (3.1) (P46)  | 男 never give up<br><i>Otoko never give up</i> | Muži, nikdy se nezdávejme! <sup>16</sup> |
| (3.2) (P5)   | 心のプラカード<br><i>Kokoro no purakádo</i>          | Plakát k mému srdci                      |
| (3.3) (P27)  | ER2   | (zkratka)                                |
| (3.4) (P47a) | TIKI BUN                                      | (hudební výplň)                          |
| (3.5) (P47b) | シャバダバドゥ<br><i>Šabadaba dó</i>                 | (hudební výplň)                          |

### 3.2 Výskyt anglického či anglicismus obsahujícího názvu v samotném textu písně

U názvů, které obsahovaly angličtinu či anglicismy, jsem zkoumala, zda se tyto konkrétní anglicismy a anglická slova, lexikální fráze či věty také objevují v samotném textu písní. Pakliže je text písně neobsahoval, zkoumala jsem, zda dále text písně obsahuje angličtinu či anglicismy či zda je v japonštině bez anglicismů, a angličtina či anglicismy se tak objevují pouze v jejím názvu. U písní, jejichž názvy byly pouze v japonštině, jsem zkoumala, zda se v jejich textech dále vyskytují angličtina či anglicismy či zda jsou pouze v japonštině bez anglicismů. Do této kategorie jsem nezahrnovala dříve zmíněných 5 písní, které obsahovaly jiná než japonská nebo anglická slova. Zde jsem se tedy zabývala celkem 113 písněmi.

<sup>16</sup> Název by se dal přeložit také jako „Muži se nikdy nevzdávají“, v textu je však tato věta několikrát použita jako rozkaz.

**Tabulka 2: Zastoupení anglických či anglicismy obsahujících názvů písní v jejich textech<sup>17</sup>**

název	text (obsahující)	počet výskytu	%
	celý název v textu	46	41
obsahující angličtinu nebo anglicismy	část názvu v textu	7	6
	N, text obsahující angličtinu či anglicismy	7	6
	N, text v japonštině bez anglicismů	4	4
	angličtinu či angličtinu i anglicismy	24	21
v japonštině bez anglicismů	pouze anglicismy	7	6
	v japonštině bez anglicismů	18	16

Nejprve popíši písně, v jejichž názvech byly obsaženy angličtina či anglicismy. Jak můžeme vidět z Tabulky 2, u většiny písní, které ve svém názvu měly angličtinu či anglicismy, se tyto konkrétní slova, fráze či věty celé objevily také v jejich textech. Celkem se jedná o 53 písní (47 %). Z toho 7 písní (6 %) ve svém textu svůj anglický či anglicky znějící název obsahovaly částečně. Například v textu písně *What is LOVE?* (Co je to láska?; P42c) se několikrát objevilo slovo *love* (láska), nicméně celá věta „What is love?“ ne. V 11 textech písní (10 %) nebyl obsažen jejich anglický či anglicky znějící název vůbec, nicméně v textech 7 z nich byly angličtina či anglicismy dále obsaženy. Pouze 4 písně (6 %) měly angličtinu či anglicismy pouze ve svém názvu.

Nyní popíši písně, které ve svém názvu obsahovaly pouze japonštinu bez anglicismů. Jak jsem zmínila již v předešlé podkapitole, takových písní bylo celkem 49 (43 %). V textech 24 z nich (49 %) se však angličtina či anglicismy objevovaly, což je skoro polovina ze všech písní v této kategorii. V textech 7 písní (14 %) se objevily pouze anglicismy, angličtina však nikoliv. Pouze 18 písní mělo jak název, tak text celý pouze v japonštině bez anglicismů, což je pouze 15 % ze všech sebraných písní. Na základě tohoto výzkumu tak můžeme tvrdit, že používání angličtiny a anglicismů v textech či názvech populárních písní bylo v roce 2014 v Japonsku velmi populární.

### 3.3 Druhy anglicismů a anglických slov, frází a vět použitých v názvech písní

V podkapitole 3.1 jsem zmínila, že celkem 64 názvů písní obsahovalo angličtinu či anglicismy. Nyní uvedu, jaké anglické nebo anglicky znějící slova, lexikální fráze či věty byly v názvech těchto písní použity.

<sup>17</sup> Legenda: N = text neobsahoval název písně.

**Tabulka 3: Druhy anglicismů a anglických slov, frází a vět použitých v názvech textů<sup>18</sup>**

	angličtina												AC
	slova				fráze				věty				Sl
	S	ADJ	PRO	V	FS	FK	FADV	FPRE	VOP	VR	VOE	VTP	S
počet výskytu	8	1	1	1	19	3	2	2	8	7	1	1	10
%	12	2	2	2	30	5	3	3	12	11	2	2	15

V Tabulce 3 si můžeme na první pohled všimnout, že angličtina se v názvech sebraných písní objevovala mnohem častěji než anglicismy.

V názvech písní se objevilo celkem 11 anglických slov, přičemž 8 z nich byla podstatná jména (viz (3.6)). Dále se vyskytlo jedno přídavné jméno (viz (3.7)), jedno zájmeno (viz (3.8)) a jedno sloveso (viz (3.9)). Nejpočetnější kategorii zastávají anglické lexikální fráze. Celkem se jich v názvech písní vyskytlo 26. Konkrétně se jednalo o 19 nominálních frází (viz (3.10)), 3 koordinační fráze (viz (3.11)), 2 adverbiální fráze (viz (3.12)) a o 1 prepoziční frázi (viz (3.13)). Anglických vět se v názvech písní vyskytlo celkem 17. Nejčastější byly oznamovací věty s podmětem (viz (3.14)), kterých bylo celkem 8, a rozkazovací věty (viz (3.1)), kterých bylo celkem 7. Dále se zde objevila 1 oznamovací věta eliptická (viz (3.15)) a 1 věta tázací (viz (3.16)). Anglicismy byly použity v 10 názvech písní (15 %), přičemž všechny anglicismy byly podstatná jména (viz (3.2)).

Angličtina byla tedy v názvech písní používána častěji než anglicismy. V případě angličtiny byly nejčastěji používány nominální fráze. Anglicismy se zase nejčastěji vyskytovaly v podobě slov, konkrétně podstatných jmen. Zde se potvrzují tvrzení, která zmiňují například Stanlaw (2004) a Higa (1973), a která jsem zmínila v první kapitole, a totiž, že nejčastěji jsou přejímána podstatná jména. Je zajímavé, že i v případě anglických lexikálních frází se jedná o fráze nominální

(3.6) (P29a)

ウィークエンダー

*Weekender*<sup>19</sup>

*Víkendá*

(3.7) (P7)

Bittersweet

Hořkosladký

<sup>18</sup> Legenda: AC = anglicismy; Sl = slova; S = podstatné jméno; ADJ = přídavné jméno; PRO = zájmeno; V = sloveso; FS = nominální fráze; FK = koordinační fráze; FADV = adverbiální fráze; FPRE = prepoziční fráze; VOP = věta oznamovací s podmětem; VR = věta rozkazovací; VOE = věta oznamovací eliptická; VTP = věta tázací s podmětem.

<sup>19</sup> Člověk, který tráví svůj čas na určitém místě pouze o víkendech. V češtině neexistuje termín, kterým by se toto anglické slovo dalo přeložit, proto jsem se rozhodla ho zde nechat v angličtině.

(3.8)	(56b)	Something	Cosi
(3.9)	(P70)	Cling Cling	Cling Cling
(3.10)	(P41b)	Amazing discovery	Úžasný objev
(3.11)	(P38)	King&Queen&Jocker	Král a královna a šašek
(3.12)	(P92)	BACK TO THE FUTURE	Návrat do budoucnosti
(3.13)	(P17)	キングオブ男 <i>Kingu obu otoko</i>	Král mužů
(3.14)	(P99a)	I miss you	Chybíš mi
(3.15)	(P67)	NEVER LET YOU GO	Nikdy tě neopustím
(3.16)	(P42c)	What is LOVE?	Co je to láska?

### 3.4 Ortografické zvláštnosti

V zápisech názvů písní se objevilo několik zajímavostí. Celkem v 5 názvech písní (4 % ze všech sebraných písní) byla pro zápis japonských slov použita latinka (viz (3.17)). V 7 názvech písní (6 % ze všech sebraných písní) bylo pro zápis japonských slov, pro jejichž zápis se běžně používá hiragana či znaky, použito písmo katakana (viz (3.18)). Některé názvy písní byly zapsány kreativním způsobem. Například 3 písně obsahovaly slova, která byla zapsána velkým písmem, přičemž za každým písmenem byla tečka (viz (3.19)).

Toto je jev, který se běžně v japonštině nevyskytuje. Angličtina, respektive latinka, zde nabízí nový způsob kreativního zápisu japonského lexika.

(3.17)	(P90)	TSUKI <i>Cuki</i>	Měsíc
(3.18)	(P88)	ココロ空マヨウ <i>Kokoro sora majou</i>	Mé srdce bloudí po obloze

(3.19) (P32)  
R.Y.U.S.E.I.  
Rjúsei

Meteor<sup>20</sup>

---

<sup>20</sup> Samotné slovo *rjúsei* může v japonštině znamenat také „rozkvět, prosperita“, zapisováno jako 隆盛. Obsah textu písňe ale odpovídá názvu „meteor“, navíc se zde i několikrát objevilo zapsáno jako 流星 (meteor).

## 4. Angličtina a anglicismy v textech písní

V minulé kapitole jsem popsala, jak často a jakým způsobem byly v názvech sebraných textů používány anglicismy a angličtina. Nyní rozeberu frekvenci a způsob používání angličtiny a anglicismů v textech písní, kterými jsem se ve svém výzkumu zabývala. V první podkapitole rozebírám četnost výskytu angličtiny a anglicismů v textech písní. V druhé podkapitole zkoumám syntaktické zapojení angličtiny a anglicismů do textů písní. V třetí podkapitole se zabývám druhy anglických slov, frází a vět, které se v textech vyskytly a ve čtvrté kapitole se zabývám druhy anglicismů, které se v textech sebraných písní vyskytly.

### 4.1 Četnost výskytu angličtiny a anglicismů v textech písní

Než přejdu k samotnému zkoumání druhů anglicismů a anglických slov, frází a vět, které se v rámci sebraných textů vyskytly, popíši, jak často se angličtina a anglicismy v textech objevovaly. Uvádím zde počty textů, ve kterých se angličtina či anglicismy vyskytly a pro srovnání přidávám i počet textů, které obsahovaly pouze japonštinu bez anglicismů. K angličtině a anglicismům přistupuji samostatně, ale uvádím zde i celkový počet písní, v jejichž textech se vyskytly zároveň angličtina i anglicismy.

**Tabulka 4: Četnost výskytu angličtiny a anglicismů v textech písní**

	angličtina	anglicismy	angličtina i anglicismy	angličtina nebo anglicismy	text pouze v japonštině bez anglicismů
počet výskytu	83	73	60	96	22
%	70	62	51	81	19

V Tabulce 4 vidíme, že v celkem 96 textech sebraných písní se vyskytovaly angličtina nebo anglicismy, což je většina všech sebraných písní (81 %). Angličtina se vyskytla v 83 písních (70 %), anglicismy v 73 písních (62 %), přičemž celkem v 60 písních (51 %) se vyskytly angličtina i anglicismy zároveň. V textech 13 písní (15 %) se objevily pouze anglicismy, nikoliv však angličtina. Pouze 22 písní (19 %) neobsahovalo ani angličtinu, ani anglicismy. I zde se nám tak potvrzuje, že používání anglicismů a angličtiny v textech písní je, či alespoň v roce 2014 bylo, v Japonsku populární. Podstatné je také dodat, že přepínání kódů mezi jinými jazyky než mezi japonštinou a angličtinou se v žádné sebrané písní

neobjevilo. Drtivá většina výpůjček pocházela z angličtiny. Pouze v jednom textu se objevila jedna francouzská výpůjčka.

Nyní zmíním, jak často se jednotlivé jednotky (slova, fráze či věty) vyskytovaly v rámci daného textu. Vytvořila jsem několik kategorií odstupňovaných po 5 jednotkách, například text obsahující 1–5 jednotek, 6–10 jednotek apod. V případě angličtiny vzniklo celkem 8 kategorií (max. 40 jednotek v textu), v případě anglicismů 3 kategorie (max. 15 jednotek v textu). Podotýkám, že i zde, tak jako v celé práci, jsou jednotlivé konkrétní jednotky (konkrétní slova, fráze či věty) počítány v rámci svého textu pouze jedenkrát.

**Tabulka 5: Četnost výskytu jednotlivých anglických jednotek v textu**

	1–5	6–10	11–15	16–20	21–25	26–30	31–35	36–40
počet výskytu	46	17	6	7	3	1	1	2
%	55	20	7	8	4	1	1	2

**Tabulka 6: Četnost výskytu anglicismů v textu**

	1–5	6–10	11–15
počet výskytu	61	9	3
%	84	12	4

Jak vyplývá z tabulek 5 a 6, angličtina se oproti anglicismům vyskytovala v textech písni ve větší míře. Nejčastěji se však jednalo o 1–5 jednotek na text. V této koncentraci se angličtina vyskytla celkem v 46 textech (55 %). V 17 textech (20 %) se vyskytovalo 6–10 anglických jednotek. Vyšší počet anglických jednotek na text se objevoval spíše zřídka (viz Tabulka 9). V žádném textu se neobjevilo více jak 40 anglických jednotek.

Anglicismy se oproti angličtině vyskytovaly v textech ve značně menší koncentraci. Celkem v 61 textech (84 % všech textů, které anglicismy obsahovaly) se anglicismy objevovaly v koncentraci 1–5 jednotek na text. U 9 textů se objevily v koncentraci 6–10 jednotek na text (12 %) a pouze ve 3 písních se v textu objevilo 11–15 anglicismů. V žádném textu se neobjevilo více jak 15 anglicismů.

Výsledky tohoto výzkumu naznačují, že anglicismy jsou v textech písni používány spíše z důvodu vyplnění sémantické mezery, tedy proto, že neexistují jiná ekvivalentní slova. Angličtina je pak spíše používána z důvodu navození určité image či nálady nebo také například k utváření rýmů.

## 4.2 Syntaktické zapojení angličtiny a anglicismů do textů písní

Nyní rozeberu, jak často se angličtina a anglicismy vyskytovaly v textu samostatně a jak často byly naopak syntakticky zapojovány do japonského textu. K angličtině a anglicismům zde přistupuji zvlášť. U angličtiny rozlišuji i jednotlivé jednotky, v případě anglicismů však mluvím pouze o slovech, a to z toho důvodu, že jiné jednotky, než slova se v sebraných písních nevyskytly (viz dále).

**Tabulka 7: Syntaktické zapojení angličtiny a anglicismů do textů písní**

	angličtina						anglicismy	
	SI-s	F-s	Ve-s	SI-t	F-t	Ve-t	SI-s	SI-t
počet výskytu	160	82	156	92	90	58	11	229
%	25	13	24	14	14	9	5	95

Z Tabulky 7 můžeme vyčíst, že celkem 398 anglických jednotek (62 % všech anglických jednotek) stálo v rámci textu samostatně. Zbylých 240 anglických jednotek (37 %) bylo syntakticky napojeno do textu písně. Anglické jednotky se tak v rámci sebraných textů častěji vyskytovaly samostatně. Celkem 160 slov (25 %) stálo v textech samostatně (viz (4.1)), 90 slov bylo naopak syntakticky včleněno do textu (viz (4.2)). Lexikální fráze byly syntakticky zapojovány do textu (viz (4.3) skoro tak často, jako v něm stály samostatně (viz (4.4)). Samostatně v textu stálo 82 lexikálních frází (13 %), 90 (14 %) jich bylo naopak syntakticky začleněno. Největší rozdíl byl v používání vět. Celkem 156 vět (24 %) stálo v textu samostatně (viz (4.5)). Pouze 58 vět (9 %) bylo syntakticky včleněno do textu (viz (4.6)).

Oproti tomu anglicismy byly v sebraných textech v drtivé většině syntakticky zapojeny do textu písně. Anglicismy se v sebraných textech vyskytly celkem 240krát, přičemž 229 z nich (95 %) bylo syntakticky začleněno do textu písně (viz (4.7)). Pouze zbylých 11 (5 %) stálo v písni zvlášť (viz (4.8)).

To, že anglicismy byly v sebraných textech častěji zapojeny do textů písní, opět naznačuje, že jsou v textech japonské populární hudby používány spíše čistě jako lexikum, které je součástí japonské slovní zásoby. Dá se tedy předpokládat, že anglicismy nemajív v písních stejnou funkci, jako má angličtina.



- (4.1) (P4)  
あのように大声で笑う  
君を見守りたい Forever  
*Ano koro no jó ni ógoe de warau.*  
*Kimi o mimarotai. Forever.*
- Nahlas se smát, tak jako tehdy.  
Chci se na tebe dívat. Nažvdy.
- (4.2) (P38)  
Loving you 君を愛してる  
そばにきてよ  
*Loving you. Kimi o aišiteru.*  
*Soba ni kite jo.*
- Miluji tě.  
Pojď ke mně!
- (4.3) (P56b)  
Don't disturb 起こさないで  
もうちょっとベッドで夢が見  
たいよ  
*Don't disturb. Okosanaide.*  
*Mó čotto beddo de jume ga mitai*  
*jo.*
- Nevyrušuj mě. Nebuď mě.  
Ještě chci chvíli snít v posteli.
- (4.4) (P43)  
逃げ出せない lies  
*Nigedasenai lies.*
- Lži, ze kterých nelze uniknout.
- (4.5) (P12)  
数え切れないほどの tears &  
smiles  
*Kazoekirenai hodo no tears and*  
*smiles.*
- Tolik slz a úsměvů, že je nedokáží  
spočítat.
- (4.6) (P46)  
落ち込んでも smile  
*Očikondemo smile.*
- I když ti je smutno, usmívej se!
- (4.7) (P86)  
ここから始まるストーリー  
*Koko kara hadžimaru sutóri.*
- Příběh, který začíná teď a tady.
- (4.8) (P20)  
らららライアー君はウソつき  
Rararara raiá. Kimi wa usocuki.
- Lalalala lhář. Jsi lhář.

### 4.3 Druhy anglických slov, frází a vět, které se v textech vyskytly

V této podkapitole popíši druhy anglických slov, frází a vět, které se v sebraných textech vyskytly. Slova, fráze a věty popisují zvlášť, každá kategorie je shrnuta v tabulce (viz Tabulky 8a–8c). V této podkapitole navíc ve všech tabulkách uvádím mimo procentuálního zastoupení z celku (všech anglických jednotek) také procentuální zastoupení

z dané kategorie (např. kolik procent slov tvořila podstatná jména). U slov jsem dále rozlišovala, zda se jedná pouze o hudební výplně (viz (4.7)) nebo zda se jedná o slova s lexikálním významem (viz např. (4.4)). U slov s lexikálním významem jsem dále zkoumala jejich druh.

**Tabulka 8a: Druhy anglických slov, které se v textech vyskytly<sup>21</sup>**

	hudební výplně	slova – lexikální význam					
		S	ADJ	PRO	N	V	ADV
počet výskytu	96	108	15	4	2	17	10
% (slova)	38	43	6	2	1	7	4
% (celek)	15	17	2	1	0,5	3	2

Jak vyplývá z Tabulky 8a, v sebraných textech se vyskytlo celkem 252 anglických slov (40 % ze všech anglických jednotek). Jednalo se o hudební výplně (viz (4.9)), podstatná jména (viz (4.4)), přídavná jména (viz (4.10)), zájmena (viz (4.11)), číslovky (viz (4.12)), slovesa (viz (4.13)) a příslovce (viz (4.1)). Jiné slovní druhy se nevyskytly. Nejčastějším slovním druhem byla jednoznačně podstatná jména, která se v sebraných textech objevila 108krát (43 % ze všech anglických slov a 38 % ze všech anglických jednotek). Druhým nejčastějším druhem anglických slov, která se v sebraných textech vyskytla, byly hudební výplně. Ty se v textech objevily celkem 96krát (38 % ze všech anglických slov a 15 % ze všech anglických jednotek). Zastoupení dalších slovních druhů, které se v textech vyskytly, je uvedeno v Tabulce 8a.

- (4.9) (P35)  
yeah (hudební výplň)
- (4.10) (P5)  
Happy になれる  
*Happy ni nareru.* Mohla bych se začít cítit šťastně.
- (4.11) (P61)  
後悔しても(What)  
たちまち moving on  
*Kókai šite mo (What)*  
*tačimači moving on.* I když toho (ted') lituješ, (Cože?)  
za nedlouho se přes to přenesíš.

<sup>21</sup> Legenda: S = podstatné jméno; ADJ = přídavné jméno; PRO = zájmeno; N = číslovka; V = sloveso; ADV = příslovce.

- (4.12) (P92)  
 時は Twenty first あの夢見た Snil jsem o 21. století.  
*Toki wa twenty first ano jume*  
*mita.*
- (4.13) (P46)  
 空は sun のに cry I když svítí Slunce, pláči.  
*Sora wa sun no ni cry.*

**Tabulka 8b: Druhy anglických frází, které se v textech vyskytly<sup>22</sup>**

	FS	FADJ	FPRO	FV	FADV	FPRE	FK
počet výskytu	110	7	2	23	2	5	23
% (fráze)	64	4	1	13	1	3	13
% (celek)	17	1	05	4	0,5	1	4

Další anglické jednotky, které se v sebraných textech objevily, jsou lexikální fráze. Dohromady se v textech vyskytlo 172 anglických lexikálních frází (27 % ze všech anglických jednotek). Nejčastěji se jednalo o nominální fráze (viz (4.14)). Těch se v textech vyskytlo celkem 110 (64 % ze všech anglických frází a 17 % ze všech anglických jednotek). Druhým nejčastějším druhem lexikálních frází byly verbální fráze (viz (4.2)) a koordinační fráze (viz (4.5)). Oba druhy se v textech vyskytly 23krát (13 % ze všech anglických frází a 4 % ze všech anglických jednotek). Dále se v textech vyskytly adjektivní fráze (viz (4.15)), zájmenné fráze (viz (4.16)), adverbialní fráze (viz (4.17)) a prepoziční fráze (viz (4.)). Četnost výskytu jednotlivých frází je uvedena v Tabulce 8b.

- (4.14) (P56b)  
 なぜ君は shy girl? Pročpak jsi tak stydlivá?  
*Naze kimi wa shy girl?*
- (4.15) (P48a)  
 月明り so nice Měsíční svit je tak krásný.  
*Cukiakari so nice.*
- (4.16) (P89a)  
 誰にも見せた事ない Nikdy jsem nikomu neukázala  
 All of me. mé celé já.  
*Dare ni mo miseta koto nai.*  
*All of me.*

<sup>22</sup> Legenda: FS = nominální fráze; ADJ = adjektivní fráze; FPRO = zájmenná fráze; FV = verbální fráze; FADV = adverbialní fráze; FPRE = prepoziční fráze; FK = koordinační fráze.

- (4.17) (P92)  
 もう一度描いたあの未来へ  
 Back to the future  
*Mó ičido egita ano mirai e.*  
*Back to the future.*
- (4.18) (P78)  
 To the top, top あとちょっと  
 まだいけるよ  
*To the top, top ato čotto.*  
*Mada ikeru jo.*
- Do budoucnosti, která se mi znovu  
 vybavila. Zpět do budoucnosti.
- Na vrchol. Ještě kousek.  
 Ještě můžeš jít!

**Tabulka 8c: Druhy anglických vět, které se v textech vyskytly<sup>23</sup>**

	OP	OE	TP	TE	R
počet výskytu	104	6	3	7	94
% (věty)	49	3	1	3	44
% (celek)	16	1	0,5	1	15

Posledními anglickými jednotkami, které se v sebraných textech vyskytly, jsou věty. Celkem se v textech objevilo 214 vět (34 % ze všech anglických jednotek). Jak je patrné z Tabulky 8c, nejčastější byly oznamovací věty s podmětem (viz (4.19)). Těch se v sebraných textech objevilo celkem 104 (49 % ze všech anglických vět, 16 % ze všech anglických jednotek). Druhým nejčastějším druhem vět byly věty rozkazovací (viz (4.3)). Ty se v textech objevily celkem 94krát (44 % ze všech anglických vět, 15 % ze všech anglických jednotek). Dále se v textech objevily tázací věty s podmětem (viz (4.20)), tázací věty eliptické (viz (4.21)) a oznamovací věty eliptické (viz (4.22)). Četnost výskytu jednotlivých vět je uvedena v Tabulce 8c.

Podle Stanlawa (2004, s. 104–105) je angličtina v japonštině někdy používána jako pomyslný tlumič pro zmírnění expresivnějšího vyjádření. S trochou rezervy možná můžeme tvrdit, že rozkazovací věty ve své kategorii zaujímají nemalé procento právě z tohoto důvodu. Je možné, že například rozkazy typu *Don't disturb!* (Nevyrušuj mě!; P56B) nebo *Love me!* (Miluj mě!; P21) mohou v kontextu japonského skupinového myšlení (*šúdan šugi*, 集団主) působit sebestředně až nezdvořile. Často se také objevují jednoslovné výkřiky jako například *Jump!* (Skoč!; P100), *Go!* (Jdi!; 65A) či *Fly!* (Leť!; P56B).

Samostatně stojící věty byly nejčastěji používány jako jakési výkřiky mezi slokami případně verši. Zdůrazňovaly náboj písně a dodávali tak dle mého názoru celé skladbě větší

<sup>23</sup> Legenda: OP = věta oznamovací s podmětem; OE = věta oznamovací eliptická; TP = věta tázací s podmětem; TE = věta tázací eliptická; R = věta rozkazovací.

důraz. Myslím si, že jejich využívání by se dalo s trochou nadsázky přirovnat k jakémusi hudebnímu koření, které autor textu přidá v momentě, kdy chce určitou pasáž vygradovat. Příkladem takového použití může být třeba *What do you want? Is it necessary?* (Co češ? Je to nutné?; P42C). Tyto dvě věty stojí v písni vždy mezi slokou a refrénem, přičemž sloka i refrén jsou celé japonsky. Dalším důvodem, proč se v textech nejčastěji využívají samostatné věty, by mohla být i samotná hudební stránka promluvy – přehození kódu v případě vět působí (alespoň dle mého názoru) podobně, jako když začne hrát jiný hudební nástroj.

(4.19) (P56a)

It's hide-and-seek.  
微妙に crazy な違和感  
*It's hide-and-seek.*  
*Bimjó ni crazy na iwakan.*

Je to hra na schovávanou.  
Trochu bláznivý nepříjemný pocit.

(4.20) (P42c)

生きるのって忙しい  
What do you want? Is it  
necessary?  
*Ikiru no tte isogašii*  
*What do you want? Is it*  
*necessary?*

Život je uspěchaný.  
Co potřebuješ? Je to nutné?

(4.21) (P41a)

まだ名前のない  
But you know?  
ならどうしたい  
*Mada namae no nai.*  
*But you know?*  
*Nara dó šitai?*

Zatím nemá žádné jméno.  
Ale ty víš?  
Jestli ano, jaké by mělo být?

(4.22) (P21)

ごめんね片思いして  
Love you! 控えめに  
*Gomen ne. Kataomoi šite.*  
*Love you! Hikaeme ni.*

Promiň, že jsem do tebe zamilovaná.  
Miluji tě! Skromně.

#### 4.4 Druhy anglicky znějících jednotek, které se v textech vyskytly

V této podkapitole popíší druhy anglicky znějících jednotek, které se vyskytly v sebraných textech. Anglicismy se, na rozdíl od anglických jednotek, vyskytly pouze v podobě slov. V sebraných textech se vyskytlo několik anglicismů, které sice pocházely z anglických lexikálních frází, nicméně v japonštině fungují jako podstatná jména. Jedná se

například o anglicismy *haitenšon* (ハイテンション, z angl. *high tention*, vysoké napětí; nadšený, vzrušený) či *happiēdo* (ハッピーエンド, z angl. *happy ending*, happyend).

**Tabulka 9: Druhy anglicismů, které se v textech vyskytly<sup>24</sup>**

	S	ADJ	V	ADV
počet výskytu	210	17	10	3
%	88	7	4	1

Jak vyplývá z Tabulky 9, v sebraných textech se objevilo celkem 240 anglicismů. Celkem 210 z nich (88 %) byla podstatná jména (viz (4.23)). Dále se zde objevilo 17 přídavných jmen (7 %; viz (4.24)), 10 sloves (4 %; viz. (4.25)) a 3 příslovce (1%; viz (4.26)). Převládající počet podstatných jmen zde opět poukazuje na to, že anglicismy se v textech písni objevují čistě jako výpůjčky, nikoliv jako slova, která mají navodit zvláštní efekt, zaujmout pozornost posluchače apod.

(4.23) (P11)

1年中で一番熱くなれる  
ジーズン

*Ičinenčú de ičiban acukunareru  
šízun.*

Období, které se v průběhu roku může stát nejteplejším.

(4.24) (P21)

目と目合うだけドラッキー

*Me to me au dakedo rakkí.*

Už jen když se naše oči setkají, mám štěstí.

(4.25) (P66)

頭の中でトレースして

*Atama no naka de torésu šite.*

Představuji si, že tě sleduji.

(4.26) (P85)

オフは日曜ローラー

*Ofu wa ničijó Rorá.*

Lola, která je v neděli pryč.

<sup>24</sup> Legenda: S = podstatné jméno; ADJ = přídavné jméno; V = sloveso; ADV = příslovce.

## Závěr

Cílem této práce bylo zjistit, jaké druhy anglicismů a anglických slov, frází, či vět se objevují v textech současné populární japonské hudby nejčastěji a jsou-li častěji zapojovány do textů písní, ve kterých se objevují, nebo zda stojí v těchto textech častěji samostatně. Za tímto účelem jsem provedla výzkum, ve kterém jsem zkoumala dohromady 118 písní, které se v roce 2014 umístily v japonském hudebním žebříčku Oricon v kategorii singlů (šídí šinguru, CD シングル).

Angličtina či anglicismy se vyskytly v textech celkem 96 sebraných písní (81 %), přičemž angličtina se objevovala častěji než anglicismy. Celkem se v sebraných textech objevilo 878 jednotek. Anglických jednotek (slov, frází a vět) se v textech objevilo celkem 638 (73 %), kdežto anglicismů pouze 240 (23 %). Konkrétně se jednalo o 252 anglických slov, 172 anglických lexikálních frází, 214 anglických vět a 240 anglicismů. Anglicismy se vyskytly pouze v podobě slov. Jak angličtina, tak anglicismy se v textech nejčastěji vyskytovaly v koncentraci 1–5 jednotek na text. Angličtina se ale v textech vyskytovala i ve větší míře. Všechny konkrétní jednotky jsem v rámci jednoho daného textu počítala pouze jedenkrát (viz druhá kapitola).

Anglické jednotky se v textech objevovaly častěji samostatně. Anglicismy byly naopak většinou syntakticky zapojeny do textů. Samostatně stálo 160 anglických slov, 82 anglických lexikálních frází a 156 anglických vět. Syntakticky bylo do textu zapojeno 92 anglických slov, 90 anglických lexikálních frází a 58 anglických vět. Celkem 11 anglicky znějících slov stálo v textech samostatně, 229 anglicky znějících slov bylo syntakticky zapojeno do textu.

Z anglických slov se v textech nejčastěji vyskytovaly podstatná jména (108 z 252 angl. slov, 43 %) a hudební výplně (96 z 252 angl. slov, 38 %). Zhruba dvě třetiny anglických lexikálních frází byly nominální fráze (110 z 172 angl. frází, 64 %). Mezi anglickými větami se nejčastěji objevovaly věty oznamovací s podmínkou (104 z 214 angl. vět, 49 %) a věty rozkazovací (94 z 214 angl. vět, 44 %). Co se anglicismů týče, v sebraných textech se objevily pouze slova, přičemž naprostá většina z nich byla podstatná jména (210 z 240 anglicismů, 88 %).

V rámci mého výzkumu jsem pro doplnění zkoumala i angličtinu a anglicismy obsažené v názvech sebraných písní. Celkem 64 názvů písní (54 %) obsahovalo angličtinu či anglicismy. Konkrétně se jednalo o 11 anglických slov, 26 anglických frází, 27 anglických

vět a 10 anglicismů. Z anglických jednotek se nejčastěji objevily podstatná jména (8 z 11 angl. slov, 73 %), nominální fráze (19 z 26 angl. frází, 73 %) a oznamovací věty s podmětem (8 z 27 angl. vět, 30 %). Všechny anglicismy, které se v názvech sebraných písní objevily, byla slova, konkrétně podstatná jména (10 z 10 anglicismů, 100 %).

Vzhledem k velkému obsahu dat jsem se rozhodla zkoumat pouze písně, které byly zahrnuty v kategorii singlů žebříčku Oricon pro rok 2014. Domnívám se ale, že by bylo zajímavé se například podívat na stejnou kategorii v průběhu několika let, třeba od roku 2006 do roku 2016 a zkoumat, zda byla situace v každém roce podobná či zda se nějak změnila, případně jak. Stejně tak by mohlo být zajímavé podívat se na zbylé písně z alb interpretů, kteří se umístili v žebříčku, a zkoumat, jestli i tyto písně obsahují podobné množství angličtiny či anglicismů či zda zde jsou nějaké odlišnosti. Přínosný by také mohl být diachronní přístup, který by zkoumal vývojové tendence používání angličtiny a anglicismů v japonské populární hudbě. Tato práce by tak mohla být základem k dalšímu, podrobnějšímu bádání v oblasti angličtiny a anglicismů v textech soudobé japonské hudby.



## **Resumé**

The present study is a study examining features and functions of English present in Japanese popular music. The aim of this study is to give an account of the way in which English and Anglicisms occur in lyrics and names of contemporary Japanese pop music. Based on Oricon annual chart, I identified the top 100 singles of 2014. I conducted research in which I analyzed English parts of lyrics and names of these songs from grammatical perspective. I examined which Anglicisms and which English words, phrases, clauses and sentences occur in the examined data the most. In Chapter One, I discuss language contact between English and Japanese. In Chapter Two the methodology of the research is explained. In Chapter Three and Four, I discuss the results of the research. Great majority of English words were found to be nouns. Most of English phrases were nominal phrases. As for English and sentences, the most common type was a declarative sentence. Almost all of the Anglicisms were nouns.

**Key words:** Japanese, English, code-switching, J-Pop, J-Rock

## Bibliografie

AARTS, Bas. *English Syntax and Argumentation*. New York: Palgrave, 2001. ISBN 0-333-71701-5.

CRYSTAL, David. *English as a Global Language*. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. ISBN 978-0-521-82347-0.

CRYSTAL, David. *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*. Oxford: Blackwell Publishing, 2008. ISBN 978-1-405-15296-9.

DOUGILL, John. Japan and English as an alien language. *English Today*, březen 2008, roč. 24, č. 1. s. 18–22.

DUC, Patrycja. The Meaning and Use of Waseieigo in Present-Day Japanese. *Silva Iaponicarum*, Summer/Autumn 2012. s. 39–48. ISBN 1734-4328.

ELWOOD, Kate. It's Fantajikku! An Analysis of Advertising English in Two Japanese Women's Magazines. *Bunkaronšú* [文化論集], září 2008, č. 33. s. 51–76.

HASHIM, Azirah. Englishes in advertising. In: KIRKPATRICK, Andy. *The Routledge Handbook of World Englishes*. New York: Routledge, 2010. ISBN 978-1-136-95455-9. s. 520–533.

HIGA, Masanori. Sociolinguistic Aspects of Word Borrowing. *Topis in Culture Learning*, srpen, 1973. s. 75–85.

HORIUČI, Kacuaki. *Katakana gairaiō rjakugo džiten: Gendai jōgo no kiso čišiki*. [堀内克明, カタカナ外来語略語辞典] Tokio: Džijūkokušinša, 2011. ISBN 978-4-426-11301-8.

HUDDLESTON, Rodney. et al. *The Cambridge Grammar of the English language*. Fifth Printing. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-0-521-43146-0.

CHAN, Brian, Hok-Shing. English in Hong Kong Cantopop: Code-switching, pop culture and the local identity of Hong Kong Chinese. In: LEE, Jamie a MOODY, Andrew. *English in Asian Popular Culture*. Hong Kong: Hong Kong University Press. s. 35–57. ISBN 978-9-888-08356-5.

INAGAWA, Majuko [Inagawa, Mayuko]. Creative and Innovative Uses of English in Contemporary Japan. *English Today*, listopad, 2015. roč. 31, č. 3. s. 11–16.

IRWIN, Mark. *Loanwords in Japanese*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2011. ISBN 978-90-272-0592-6.

KAY, Gillian. English loanwords in Japanese. *World Englishes*, roč. 14, č. 1, 1995. s. 67–76.

KJELDGAARD, Marie. The Use of English in Japanese Media. *Gengo to bunka*. [言語と文化] roč. 31. s. 47–58.

KOSCIELECKI, Marek. Japanized English, its context and socio-historical background. *English Today*, říjen 2006, roč. 22, č. 4. s. 25–31.

- KRAMEROVÁ, Alice. *Úvod do japanologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2000. ISBN 80-244-0063-4.
- LABUS, David. *Japonsko*. Praha: Libri, 2009. ISBN 978-80-7277-426-5.
- LEE, Jamie, Shinhee. Linguistic hybridization in K-Pop: discourse of self-assertion and resistance. *World Englishes*, roč. 23, č. 3, 2004. s. 429–450.
- LOVEDAY, J., Leo. *Language Contact in Japan: A Sociolinguistic History*. Oxford: Clarendon Press, 1996. ISBN 978-0-191-58369-8.
- MOODY, J., Andrew. English in Japanese popular culture and J-Pop music. *World Englishes*, roč. 25, č. 2, 2006. s. 209–222.
- MUSKYEN, Pieter a MILROY Lesley. *One Speaker, two languages: Cross-disciplinary perspectives on code-switching*. New York: Cambridge University Press. ISBN 978-0-511-62086-7.
- MYERS-SCOTTON, Carol. *Social Motivations for Codeswitching: Evidence form Africa*. Oxford: Clarendon Press, 1993. ISBN 978-0-198-223905-5.
- NILEP, Chad. “Code Switching” in Sociocultural Linguistics. *Colorado Research in Linguistics*, červen 2006, roč. 19. s. 1–22.
- PETRÁČKOVÁ, Věra. *Akademický slovník cizích slov: A–Ž*. Praha: Academia, 1998. ISBN 80-200-0607-9.
- QUIRK, Randolph. et al. *A Comprehensive Grammar of the English Language*. New York: Longman, 1985. ISBN 0-582-51734-6.
- REBUCK, Mark. The Function of English Loanwords in Japanese. *NUCB Journal of Language, Culture and Communication*, 2002, roč. 4, č. 1. s. 53–64.
- RUBRECHT, G., Brian a IŠIKAWA, Kajoko [Ishikawa, Kayoko]. *English loanwords in Japanese television programming: Assessing high-frequency baseword vocabulary usage*. [online; cit. 2017-05-02] Dostupné z: [https://www.academia.edu/6049993/English\\_loanwords\\_in\\_Japanese\\_television\\_programming\\_Assessing\\_high-frequency\\_baseword\\_vocabulary\\_usage](https://www.academia.edu/6049993/English_loanwords_in_Japanese_television_programming_Assessing_high-frequency_baseword_vocabulary_usage).
- SEARGEANT, Philip. Globalisation and reconfigured English in Japan. *World Englishes*, roč. 24, č. 3, 2005. s. 309–319.
- SEATON, Philip. Shampoo for extra damage: making sense of Japanized English. *Japan Forum*, roč. 13, č. 2, 2001. s. 233–247.
- SHERRY, F., John. May Your Life Be Marvelous: English Language Labelling and the Semiotics of Japanese Promotion. *Journal of Consumer Research*, září 1987, č. 14. s. 174–188.
- STANLAW, James. *Japanese English: Language and Culture Contact*. Hong Kong: Hong Kong University Press, 2004. ISBN 962-209-571-7.
- STANLAW, James a LEE, J. Shinhee. *Sociolinguistic and the study of English in Asian culture*. [online; cit. 2017-05-02] Dostupné [http://repository.umac.mo/bitstream/10692/400/1/7868\\_0\\_Lee%20%26%20Moody%20Chapter%201.pdf](http://repository.umac.mo/bitstream/10692/400/1/7868_0_Lee%20%26%20Moody%20Chapter%201.pdf)

SU, Hsi-Yao. Code-Switching. In: TRACY, Karen. *The International Encyclopedia of Language and Social Interaction*. Chichester: John Wiley & Sons, Inc, 2015. ISBN 978-1-118-61110-4.

ŠIBATANI, Masajoši [Shibatani, Masayoshi]. *The languages of Japan*. New York: Cambridge University Press. ISBN 0-521-36070-6.

TRUDGILL, Peter. Acts of Conflicting Identity: The Sociolinguistics of British Pop-song Pronunciation. COUPLAND, Nikolas. *Sociolinguistics: A reader and Course book*. Basingstoke, St. Martin's Press, 1997.s. 251–265. ISBN 978-0-312-17572-6.

## **Seznam příloh**

Příloha 1: Seznam sebraných písní

## Seznam sebraných písní

píseň číslo	interpret	název písně
1	AKB48	ラブラドール・レトリバー
2	AKB48	希望的リフレイン
3	AKB48	前しか向かぬえ
4	AKB48	鈴懸の木の道で
5	AKB48	心のプラカード
6	嵐	GUTS!
7	嵐	Bittersweet
8	乃木坂 46	何度目の青空か?
9	EXILE TRIBE	THE REVOLUTION
10	乃木坂 46	気づいたら片思い
11	乃木坂 46	夏の Free&Easy
12	嵐	誰も知らない
13	SKE48	未来とは?
14	SKE48	不器用太陽
15	NMB48	高嶺の林檎
16	NMB48	らしくない
17	関ジャニ∞(エイト)	キング オブ 男!
18	Sexy Zone	君に HITOMEBORE
19	HKT48	桜、みんなで食べた
20	関ジャニ∞	言ったじゃないか
21	HKT48	控えめ I love you!
22	ジャニーズ WEST	ええじゃないか
23	Kis-My-Ft2	Another Future
24	関ジャニ∞(エイト)	ひびき
25a	SMAP	シャレオツ
25b	SMAP	ハロー
26	Kis-My-Ft2	光のシグナル
27	エイトレンジャー	ER2
28a	Hey! Say! JUMP	AinoArika
28b	Hey! Say! JUMP	愛すればもっとハッピーライフ
29a	Hey! Say! JUMP	ウィークエンダー
29b	Hey! Say! JUMP	明日への YELL
30	三代目 J Soul Brothers from EXILE TRIBE	R.Y.U.S.E.I.
31	関ジャニ∞	オモイダマ
32	舞祭組	棚からぼたもち
33	関ジャニ∞	がむしゃら行進曲
34	NEWS	ONE -for the win-
35	Hey!Say!JUMP	Ride With Me
36	ゴールデンボンバー	101 回目の呪い
37	EXILE	NEW HORIZON
38	Sexy Zone	King&Queen&Joker

39a	SMAP	Yes we are
39b	SMAP	ココカラ
40	KinKi Kids	鍵のない箱
41a	SMAP	Top Of The World
41b	SMAP	Amazing Discovery
42a	モーニング娘	笑顔の君は太陽さ
42b	モーニング娘	君の代わりは居やしない
42c	モーニング娘	What is LOVE?
43	KAT-TUN	In Fact
44	Mr.Children	足音 ～Be Strong
45	三代目 J Soul Brothers from EXILE TRIBE	C.O.S.M.O.S.～秋桜～
46	Sexy Zone	男 never give up
47a	モーニング娘	TIKI BUN
47b	モーニング娘	シャバダバ ドウ～
47c	モーニング娘	見返り美人
48a	東方神起	Sweat
48b	東方神起	Answer
49	SEKAI NO OWARI	スノーマジックファンタジー
50	キング・クリームソーダ	ゲラゲラポーのうた
51	サザンオールスターズ	東京 VICTORY
52a	モーニング娘	時空を超え 宇宙を超え
52b	モーニング娘	Password is 0
53a	ジャニーズ WEST	ジパング・おおきに大作戦
53b	ジャニーズ WEST	夢を抱きしめて
54	舞祭組	ていーていーていーてれって てれていていていーだれのケツ～
55	三代目 J Soul Brothers from EXILE TRIBE	S.A.K.U.R.A.
56a	東方神起	Hide & Seek
56b	東方神起	Something
57	SEKAI NO OWARI	Dragon Night
58	福田こうへい	南部蟬しぐれ
59	東方神起	Time Works Wonders
60	SEKAI NO OWARI	炎と森のカーニバル
61	2PM	ミダレテミナ
62	V6	Sky's The Limit
63	福田こうへい	峠越え
64	μ's	それは僕たちの奇跡
65a	μ's	タカラモノズ
65b	μ's	Paradise Live
66	乃木坂 46	バレッタ
67	GENERATIONS from EXILE TRIBE	NEVER LET YOU GO
68	氷川きよし	大利根ながれ月
69a	キング・クリームソーダ	祭り囃子でゲラゲラポー
69b	キング・クリームソーダ	初恋峠でゲラゲラポー
70	Perfume	Cling Cling

71	Dream5	ダン・ダンドウビ・ズバー!
72	ももいろクローバーZ	泣いてもいいんだよ
73	キム・ヒョンジュン	HOT SUN
74a	ONE OK ROCK	<del>Mighty Long Fall</del>
74b	ONE OK ROCK	Decision
75	氷川きよし	ちよいときまぐれ渡り鳥
76a	Berryz 工房	ロマンスを語って
76b	Berryz 工房	永久の歌
77	Acid Black Cherry	INCUBUS
78	SUPER JUNIOR	Blue World
79	E-girls	Diamond Only
80	Acid Black Cherry	君がいない、あの日から...
81	SKE48	賛成カワイイ!
82	E-girls	Highschool love
83	V6	涙のアトが消える頃
84	UVERworld	ナノ・セカンド
85	ゴールデンボンバー	ローラの傷だらけ
86	EXILE TAKAHIRO	Love Story
87	AKB48	恋するフォーチュンクッキー
88	関ジャニ∞	ココロ空モヨウ
89a	℃-ute	心の叫びを歌にしてみた
89b	℃-ute	Love take it all
90	安室奈美恵	TSUKI
91	水森かおり	島根恋旅
92	EXILE SHOKICHI	BACK TO THE FUTURE
93	ももいろクローバーZ	MOON PRIDE
94a	μ's	Love wing bell
94b	μ's	Dancing stars on me!
95	μ's	どんなときもずっと
96	島倉千代子	からたちの小径
97	μ's	Happy maker!
98	私立恵比寿中学	ハイタテキ!
99a	℃-ute	I miss you
99b	℃-ute	THE FUTURE
100	E-girls	E.G.Anthem -WE ARE VENUS-